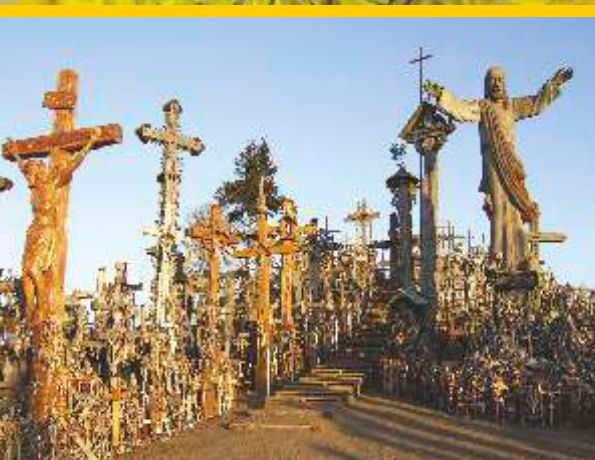

SAULĖS KRAŠTAS

ŠIAULIŲ REGIONO TURIZMO GIDAS

SAULĖS ŽEMĖS TURTAI

AKMENĖS RAJONAS • JONIŠKIO RAJONAS
KELMĖS RAJONAS • PAKRUOJO RAJONAS
RADVILIŠKIO RAJONAS • ŠIAULIŲ RAJONAS
ŠIAULIŲ MIESTAS

KELIAUK IR PAŽINK
SU MOBILIAJA APLIKACIJA

ŠIAULIŲ REGIONO GIDAS

- MARŠRUTAI PO ŠIAULIŲ REGIONĄ
- INFORMACIJA, KĄ PAMATYTI, VEIKTI,
KUR APSISTOTI, PAVALGYTI
- AUDIOGIDAS
- INTERAKTYVUS ŽEMĖLAPIS
- PAPILDYTA REALYBĖ

iOS

ANDROID

SEPTYNI ŠIAULIŲ KRAŠTO STEBUKLAI

KRYŽIŲ KALNAS – KRYŽIŲ KALNAS – daugiau nei 200 tūkst. kryžių liudija tikėjimą ir viltį. Kryžių kalnas kasmet pritraukia tūkstančius lankytojų iš viso pasaulio. „Šį kalną turite rodyti visai Europai, visam pasauliui“ (Popiežius Jonas Paulius II).

SAULĖS LAIKRODŽIO AIKŠTĖ – aukščiausias Lietuvoje saulės laikrodis ir miesto simboliu tapusi paausiuota „Šaulio“ skulptūra.

TYTUVENŲ BAŽNYČIOS IR VIENUOLYNŲ ANSAMBLIS – vienas įdomiausių ir didžiausių XVII–XVIII a. Lietuvos sakralinės architektūros pavyzdžių, išpuoštas freskomis.

DRUGELIŲ EKSPOZICIJA – didžiausią dieninių drugių kolekciją Lietuvoje rasite Akmenės krašto muziejuje.

ŽAGARĖS VYŠNIŲ FESTIVALIS – viename unikaliausių Lietuvos miestelių Joniškio krašte keturias dienas trunkantis festivalis ir gražiausios kaliausės rinkimai.

PAKRUOJO MALŪNAI – plačiose lygumose įsibėgėjęs vėjas suka net 18-os vėjo malūnų sparnus.

TULPIŲ ŽYDĖJIMO ŠVENTĖ – kiekvieną pavasarį Burbiškio dvare, Radviliškio krašte, pražysta net pusė tūkstančio tulpių rūšių.

PAVERSKITE FOTOGRAFIJĄ JUDANČIU VAIZDU!

Įdiekite savo telefone ar planšetėje nemokamą **OVERLY** programėlę.

Susiraskite šiame leidinyje nuotrauką su **OVERLY** logotipu.

Nuskenaukite ją programėle. Kol laikysite telefoną ar planšetę virš nuotraukos, ji bus „gyva“ – matysite filmuotus vaizdus.

OVERLY ženklų pažymėtas nuotraukas rasite mūsų leidinio 1, 4, 15, 16, 20, 24, 31, 34 puslapiuose.

Per XX a. karus dukart sugriauto ir vėl atstatyto miesto centre ryškus iki mūsų dienų išlikęs tarpukario modernizmo architektūros paveldas. Šiauliai – miestas feniksas, vis prisikeliantis iš pelenų.

Atraskite Šiaulius ir patirkite trijų „S“ magiją – saldumynai, saviti muziejai, saulė. Po visą miestą išsibarstę saulės simboliai (saulės laikrodžiai, vitražas ir kt.) tapo neatskiriama mūsų miesto savastimi. Seniausias Lietuvoje saldinių fabrikas „Rūta“ veikia jau per 100 metų. Saviti yra Šokolado, Fotografijos, Telefonijos muziejai ir vienintelis toks Vandos Kavaliauskienės katinų muziejus su daugiau nei 4 tūkst. eksponatų.

Kilkite su saule ir atvykite atrasti Šiaulių!

1. ŠIAULIŲ BULVARAS

1975 m. buvome drąsūs: tretį Europoje ir pirmi Lietuvoje automobiliams priklausiusią Vilniaus gatvės centrinę dalį pavertėme bulvaru. Pėsčiųjų gatvę padabinome originaliomis mažosios architektūros skulptūromis, tūriniu reklama – tuo vėl visus maloniai nudžiuginome ir nustebinome, o bulvarą pavertėme jaukia ir svarbiausia šiauliečių laisvalaikio, poilsio, pramogų ir prekybos vieta.

2. ŠV. APAŠTALŲ PETRO IR PAULIAUS KATEDRA

Renesanso epochos architektūros paminklas Šiaulių katedra (iki 1997 m. bažnyčia) – ryškiausias miesto akcentas. Atvykstančiam ji tarsi parodo, kur yra miesto centras. Katedra dominuoja ne tik dėl įspūdingo aukščio (bokšto viršūnė siekia 70 m), bet ir dėl patogios, puikiai parinktos statybos vietos. Pietiniame katedros fasade įrengtas vienas seniausių saulės laikrodžių Lietuvoje.

Į Katedros bokštą galima patekti tik užsiregistravus į ekskursiją su gidu. Kopiant laiptais aukštyn, susipažįstama su istoriniais sluoksniais, prisiliečiama prie senųjų varpų, išgirstamas karilionų skambesys ir grožimasi atsiveriančiais vaizdais iš 60 m aukščio.

Aušros takas 3, Šiauliai

55.932711, 23.319532

+370 41 528 077

siauliukatedra.lt

3. SAULĖS LAIKRODŽIO AIKŠTĖ

Pagrindinė aikštės idėja – įprasinti tris svarbiausius Šiaulių miesto simbolius: saulę, prisimenant 1236 m. Šiaulių žemėje įvykusį Saulės mūšį, šaulį, siejamą su miesto pavadinimo kilme, ir nenuilstamai bėgantį laiką. Saulės šešėlis, slinkdamas ciferblatu, su aikštėje įlietais metalo skaitmenimis (12, 3 ir 6) rodo geografinės platumos vietinį laiką. Tai aukščiausias saulės laikrodis visoje šalyje. Skaitmenys žymi Šiaulių miesto įkūrimo metus – 1236 m.

Ežero g. ir S. Šalkauskio g. sankryža, Šiauliai

55.930723, 23.325164

4. CHAIMO FRENKELIO VILA-MUZIEJUS

Vila su parku ir jį puošiančiu fontanu – išskirtinė Šiaulių erdvė. Tai unikalus, vienas iš nedaugelio Lietuvoje XX a. pr. modernio architektūros statinių, kurio fasade susipina įvairių stilių elementai. Vilos ekspozicijoje pristatoma Frenkelių šeimos, jų verslo, regiono žydų istorija, kultūra, religija. Lankytojams atviras modernio stiliaus parkas, kuriame 2018 m. Lietuvos valstybingumo atkūrimo šimtmečio proga buvo įkurtas 1700 rožių rožynas, gausiai lankomas miestiečių, svečių ir turistų. Tūkstančiai rožių žiedų jus apsvaigins, norėsis ne tik uostyti, fotografuoti, bet ir ragauti.

Vilniaus g. 74, Šiauliai
55.925415, 23.32873
+370 41 524 389
ausrosmuziejus.lt

5. „RŪTOS“ ŠOKOLADO MUZIEJUS

„Rūta“ – vienas seniausių saldinių fabrikų Lietuvoje, veikiantis nuo 1913 m. Fabriko senajame pastate įsikūręs „Rūtos“ šokolado muziejus. Muziejaus ekspozicija pristato ne tik fabriko istoriją, bet ir atveria keturių tūkstantmečių šokolado vartojimo paslaptis ir ypatumus. Muziejuje netrūksta interaktyvių užsiėmimų. Čia rengiamos teminės šokolado ir saldinių degustacijos. Šalia muziejaus veikia „Rūtos“ saldinių parduotuvė ir kavinė.

Tilžės g. 133, Šiauliai
55.929723, 23.311703
+370 41 523 212
ruta.lt

6. VANDOS KAVALIAUSKIENĖS KATINŲ MUZIEJUS

AR ŽINOJOTE?

Šiauliuose veikia per 20 muziejų, o Dviračių ir Katinų muziejus rasite tik Šiauliuose – jie vieninteliai Lietuvoje.

Lankytojus su džiaugsmu pasitinka katės ir „muziejaus direktoriumi“ vadinamas išdykėlis katinas Perlas. Trijose muziejaus salėse – katinai, katinai, katinai... Jie atkeliavę ne tik iš įvairiausių Lietuvos kampelių, bet ir iš daugelio pasaulio šalių. Muziejus turtėja ir garsių dailininkų paveikslais, fotomenininkų darbais, kuriuose būtinai herojus – katinas. Čia rengiami edukaciniai užsiėmimai, parodos, konkursai, gimtadienio šventės, popietės kačių mylėtojams. Muziejaus prieigose taip pat yra įkurtas ir „Gyvūnijos sodas“, kuriame gyvena įvairūs egzotiški gyvūnai – paukščiai, driežai, graužikai, varliagyviai ir kt.

Žuvininkų g. 18, Šiauliai
55.926876, 23.336905
+370 683 69 844
gamtininkucentras.lt

7. DVIRAČIŲ MUZIEJUS

Vienintelis dviračių istorijai skirtas muziejus Lietuvoje įkurtas 1980 m. Šiaulių dviračių ir variklių gamykloje „Vairas“. Vienas seniausių muziejaus eksponatų – 1905 m. iš geležies nukaldintas vaikiškas triratukas su raudonu aksomu aptrauktu mediniu balneliu. Ekspozicijoje akį traukia ir medinis dviračio prototipas „seleriferis“ – „bėgiojanti mašina“, kokia 1792 m., pasipirdamas kojomis, po Paryžių važinėjo grafas de Sivrakas.

Vilniaus g. 139, Šiauliai
55.928397, 23.319802
+370 41 524 395
ausrosmuziejus.lt

8. SKULPTŪRA „GELEŽINĖ LAPĖ“

Lietuvos rekordų knygoje rašoma, kad tai didžiausia gyvūno skulptūra: jos svoris – beveik 7 tonos, ilgis – apie 15 metrų, aukštis – 6,6 metrai, plotis – 4,15 metro. Plieninėje geležinės lapės širdyje (1,20 m aukščio ir 0,90 m pločio) įdėta kapsulė su vario plokštėje iškaltais žodžiais mūsų ainiams. Geležinė lapė yra šiauliečio dizainerio Viliaus Purono kūrinys, skirtas Lietuvos vardo tūkstantmečiui paminėti.

Talkšos ežero pakrantė, Šiauliai
55.931092, 23.328995

AR ŽINOJOTE?

6,6 metrų aukščio geležinė lapė – didžiausia gyvūno skulptūra Lietuvoje.

9. PAMINKLAS LIETUVIŠKAI VALIUTAI – CENTŲ KAMBARYS

Centų kambarys atsirado tarsi paminklas lietuviškai valiutai, kai buvo nuspręsta Lietuvoje įvesti eurą. Žmonės iš visos Lietuvos važiavo klijuoti centų, o neturintieji tokios galimybės centus siuntė paštu. Taip žmonių paaugotos monetos sugulė ant vienos auditorijos buvusio Šiaulių universiteto bibliotekoje lubų ir sienų. Čia pastatytas ir simbolinis sostas, virš kurio pakabinta didžiulė vieno lito moneta ir Lietuvos žemėlapis. Centų kambariui įrengti panaudota 157 130 monetų.

Vytauto g. 84, Šiauliai
55.928746, 23.313547
+370 41 595 706
biblioteka.vu.lt

AR ŽINOJOTE?

Šiauliuose veikia Centų kambarys – tarsi paminklas lietuviškai valiutai (litams). Kambariui įrengti panaudota 157 130 monetų.

10. FOTOGRAFIJOS MUZIEJUS

Muziejus įsikūręs pačiame Šiaulių centre, autentiškame XX a. tarpukario moderniosios architektūros pastate. Ekspozicijoje lankytojai gali išvysti vertingiausius eksponatus iš muziejuje saugomos kolekcijos, kurioje – daugiau kaip 150 000 istorinės ir meninės fotografijos bei negatyvų, fotografijos gamybos priemonių, fotografinių spaudinių, dokumentų bei kitų su fotografija susijusių dalykų. Muziejuje įrengta moderni galerija, edukacinė erdvė ir fotolaboratorija, skaitykla ir informacijos centras, veikia leidinių ir suvenyrų krautuvėlė, atviroje stogo terasoje įrengta miesto apžvalgos aikštelė su camera obscura.

Vilniaus g. 140, Šiauliai
55.931288, 23.315405
+370 41 524 393
fotomuziejus.lt

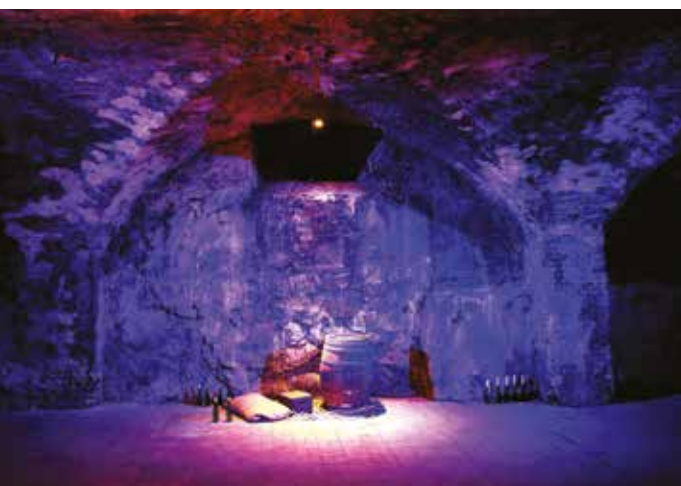
11. BALTŲ KULTŪROS PAŽINIMO CENTRAS „BALTŲ KELIAS“

Tai pirmasis Lietuvoje ir Latvijoje interaktyvus baltų kultūrą populiarinantis centras. Šiuolaikinėmis technologijomis ir eksponatų kopijomis čia pristatoma baltų istorija, kultūra bei gyvenimas. Įvairūs žaidimai bei atrakcijos nukelia lankytojus į magišką protėvių pasaulį, kuriame gausu nežinomų daiktų, svarbių simbolių ir įdomių faktų. Kiekvieną pradžiąugins galimybė „pasimatuoti“ baltišką profesiją ar sustabdyti akimirką spalvingoje fotosesijoje. Norinčius dar geriau pažinti baltų kultūrą kviečiame sudalyvauti edukacijose.

Vilniaus g. 213, Šiauliai
55.932389, 23.312938
+370 678 07 249
baltukelias.lt

12. „GUBERNIJA HUB“

Historical Unique Brewery (liet. istorinė unikali darykla) kviečia iš arti pažvelgti į gėrimų gamybą, dalyvauti ekskursijose po daryklos patalpas, aplankyti Lietuvos Didžiosios Kunigaikštystės laikus menančius rūsius ir paragauti čia gaminamos unikalios duonos giros bei alaus. „Gubernija HUB“ – tai vieta, kur smagu susitikti. Tai traukos objektas, kuris siekia suartinti ne tik miesto gyventojus, bet ir svečius iš Lietuvos bei užsienio.

Dvaro g. 179, Šiauliai
55.949933, 23.319449
+370 612 27 355
gubernija.lt

KITI OBJEKTAI

- Botanikos sodas
- Geležinkelių muziejus
- Telefonijos muziejus
- Radijo ir televizijos muziejus
- Žaliūkių malūnininko sodyba-muziejus

„Valerijonas“

Saulės objektų taktinis žemėlapis

Geležinkelių muziejus

Radijo ir televizijos muziejus

„Saulės veidrodis“

Venclauskių namai-muziejus

Žaliūkių malūnininko sodyba-muziejus

Laikrodis „Gaidys“

Botanikos sodas

- Venclauskių namai-muziejus
- Prisikėlimo aikštė ir fontanas
- Vaistažolių arbatinė „Valerijonas“
- Meninis objektas „Saulės veidrodis“
- Saulės objektų taktinis žemėlapis
- Laikrodis „Gaidys“
- Paminklas Popiežiui Jonui Pauliui II
- Fontanas „Pelikanai“

MENAS MIESTE

Piešiniai ant sienų, meniniai objektai, akcentai, tūrinė reklama, skulptūros ir fontanai gražina Saulės miestą ir kuria ypatingą jo atmosferą.

Šiauliuose esančios „gyvos“ bei spalvingos sienos traukia praeivių dėmesį. Vienas naujausių bei ryškiausių grafičių – mokslininko, atradėjo Mikalojaus Koperniko atvaizdas, kurį, kaip ir daugelį kitų kūrinių, rasite Centrinėje miesto dalyje. Nenustebkite, kai slėpdamiesi nuo lietaus, stoviniuosite po senaisiais bulvaru balkonais ir netyčia pakelsite akis – čia taip pat išvysite menininkų darbus, pasakojančius skirtingas istorijas.

Naujausias meninis objektas „Saulės veidrodis – tai ne tik dangaus kūną, bet ir Saulės miestą simbolizuojantis kūrinys, kuris, pajutęs žmogaus prisilietimą, šviečia bei skamba. Laikrodys „Gaidys“ ne tik skaičiuoja laiką, bet ir sveikina su praeiviais skirtingomis kalbomis. Šeimininkų ieškantys „Mano batai“, viltimi spinduliuojantis „Meilės varpas“ ir kiti meniniai akcentai miestui suteikia žaismingumo.

Tūrinės reklamos – išskirtinis, tik Šiauliams būdingas palikimas. Taurę apsivyniojusi gyvatė ar cigarečių pakelį pasiglemžęs vėžys turėjo įspėti apie žalingų įpročių žalą žmogui, meiliai besiglaustančios kregždutės kvietė praeivius užteiti į jaunavedžių saloną, o milžiniškos knygos ragino pirkti ir skaityti ne bet ką, o atitinkamo turinio leidinius.

Menas mėgsta Šiaulius, o šiauliečiai – meną... Atvažiuokite, grožėkitės, fotografuokitės ir vertinkite!

„Rajono balandėlis“

„Erasmus+“ SIENA: pamatyk galimybę“

Sieninė tapyba po balkonu, skirta grafikai E. Juchnevičiui

„Mano batai“

„Enjoy life“

„Skaitantis žmogus“

„Batai“

„Vėžys“

Lokys – Šiaulių regbio klubo „Vairas“ simbolis

Akmenės kraštas – tai atradimai kiekviename žingsnyje tiek kalbant apie gamtos istoriją, tiek apie rajono legendas. Akmenės kraštas suderina, rodos, nesuderinamus dalykus – ir žaliuojančias Ventos pakrantes, ir atšiaurių karjerų kraštovaizdį, jaukius miestelius ir visą parą rūkstančius gamyklų kaminus, dinosauros ir drugelius, piliakalnius ir pelkes.

TOP OBJEKTAI

13. AKMENĖS KRAŠTO MUZIEJUS

Akmenės krašto muziejuje gali pasijusti kaip savotiškoje džunglėse, kuriose galima pasigrožėti egzotinių drugelių būriu. Skirtingų rūšių drugiai labai jaukūs – užtenka tik ištiesti skanų vaisių ir jie išsyk atskrenda maitintis. Muziejus turi ir kitokių drugių – čia saugoma ir eksponuojama vieno žinomiausio Lietuvoje drugelių kolekcionieriaus Boriso Izenbeko didžiausia šalyje dieninių drugių kolekcija. Kai kurių gamtoje, deja, nebepamatysite, o keliolika kolekcijoje esančių eksponatų rūšių yra ties išnykimo riba, todėl dabar jie griežtai saugomi. Muziejuje galima pamatyti ir atšiaurios jūros periodo laikotarpio gyvūnų suakmenėjusias liekanas – fosilijas.

K. Kasakauskio g. 17, Akmenė
56.2450244, 22.7527113
+370 425 55 075
akmenesmuziejus.lt

AR ŽINOJOTE?

Ventos regioniniame parke teka trečia pagal ilgį Lietuvoje Ventos upė.

14. KAMANŲ VALSTYBINIS GAMTINIS REZERVATAS

Kamanų pelkė išsiskiria unikaliu reljefu, klampynių ir ežerokšnių gausa. Patys gražiausi yra Salų ir Nimfėjų ežerėliai. Lėdynmetį menantis Kamanų senežeris. Nuo 1979 metų ši teritorija paskelbta gamtiniu rezervatu ir yra griežčiausiai saugoma ypač vertinga gamtinė teritorija. Lankytojų centre kviečiame virtualiai pakeliauti po pelkę ir mišką. Ekspozicijoje dieną keičia naktis su jai būdingais garsais. Pasvirusiuose lyg pelkės pušaitės stenduose slepiasi slapukai pelkių gyventojai, reti augalai ir kitos gamtos įdomybės...

Pušų g. 2, Akmenės II k., Akmenės r.
56.250160, 22.731595
+370 425 59 285
kamanos.lt

15. VENTOS REGIONINIS PARKAS

Tai išskirtinė dėl savo geologinės sandaros ir nuostabaus kraštovaizdžio vieta. Ventos regioninio parko teritorijoje galima pamatyti milijonus metų menančias jūros periodo išlikusias uolienas, paliesti rankomis dinosauro laikmečio gyvūnų liekanas – fosilijas. Parke yra rezervatas ir 8 draustiniai, 16 saugomų išskirtinių gamtos paveldo objektų, iš kurių 2 paskelbti gamtos paminklais. Ventos mieste veikia modernus lankytojų centras, kuriame įrengta speciali ekspozicijų salė su dinosauro laikus menančiais eksponatais. Ekspozicijų salėje atkuriami gamtos garsai, tad galima pasijusti taip, lyg laiko mašina būtų nukėlusi milijonus metų atgal. Pasivaikščioję po ekspoziciją, pamatysite įvairiausių fosilijų: nuo įspūdingų amonitų iki kalmarų protėvių kiautų.

Ventos g. 30A, Venta, Akmenės r.
56.1895494, 22.6812951
+370 425 55 220
ventosparkas.lt

16. LAZDYNŲ PELĖDOS MEMORIALINIS MUZIEJUS

Lazdynų Pelėda – unikalus reiškinys lietuvių literatūros istorijoje. Tai yra dvi seserys Ivanauskaitės, kurios savo prozos kūrinius pasirašydavo ir leido bendru Lazdynų Pelėdos slapyvardžiu. Rašytojų vaikystės namuose – Paragių dvaro gyvenamojo namo pastate – atidarytas Lazdynų Pelėdos memorialinis muziejus. Čia eksponuojamos nuotraukos, knygos ir dokumentai, aiškinantys įdomų Sofijos Ivanauskaitės-Pšibiliauskienės (1867–1926 m.) ir Marijos Ivanauskaitės-Lastauskienės (1872–1957 m.) gyvenimo ir kūrybos kelią. Muziejuje eksponuojamos ir rašytojų tėvo Nikodemo Ivanausko (1839–1932 m.), tapytojo, profesionalaus dailininko, paveikslų fotokopijos.

Paragių k., Akmenės r.
56.106000, 22.626682
+370 636 06 043
FB:paragiudvaras

17. AKMENĖS GAMTOS IR KULTŪROS PARKAS

Gamtos ir kultūros parkas įkurtas 2002 m. Akmenės miesto pušyne. Parko teritoriją sudaro pušynas, Dabikinės upės slėnis, buvęs smėlio karjeras ir tvenkinio pakrantė. Parke gausu medžio ir akmens skulptūrų, įrengta unikali akmeninė estrada. Čia nuolat rengiami įvairūs kultūriniai renginiai, vienas reikšmingiausių renginių visam Akmenės rajonui – nuo 1972 m. organizuojamas „Akmenės smuikelis“. Akmenės gamtos ir kultūros parkas – tai puiki vieta poilsiui ir laisvalaikiui.

Kadagių g., Akmenė
56.243530, 22.724650

18. SIMONO DAUKANTO MEMORIALINIS MUZIEJUS

Pirmajam Lietuvos istoriją lietuvių kalba parašiusiam istorikui 1986 m. vietoje, kur kadaise gyveno istorikas, rašytojas Simonas Daukantas, atidarytas jo atminimo muziejus. Dabar muziejuje yra apie 300 eksponatų. Tarp jų – paties šviesuolio rankomis padaryta kėdė iš obels šakų, Papilės jūros periodo atodangos fosilijos ir kapinyno radiniai. Čia lankytojams pateikiama įvairi dokumentinė medžiaga, žymių žmonių prisiminimai, pasakojantys apie šį iškilų žemaitį.

Basanavičiaus g. 6, Papilė, Akmenės r.
56.151782, 22.791213
+370 425 32 926
akmenesmuziejus.lt

19. JURAKALNIO APŽVALGOS BOKŠTAS

Šalia Jurakalnio geologinės atodangos ir atragio stovi 15 m apžvalgos bokštas. Turistams, užlipusiems į bokšto viršūnę, atsiveria nuostabus vaizdas į išraiškingą Ventos upės slėnį, Papilės miestelį, kitus lankytinus objektus: Jurakalnio geologinę atodangą ir atragį, Papilės I ir II piliakalnius, Šv. Juozapo bažnyčią.

Daubiškiai, Akmenės r.
56.144680, 22.783100

20. NAUJOSIOS AKMENĖS KULTŪROS RŪMAI

1958 m. iškilę Naujosios Akmenės kultūros rūmai – vienas ryškiausių šio miesto istoriją liudijančių paminklų. Tai vienas išraiškingiausių stalinistinės epochos architektūros pavyzdžių Lietuvoje, turėjusių byloti apie naujosios sovietinės santvarkos pranašumą prieš Vakarus ar „buržuazinę Lietuvą“. Jų meninė ir architektūrinė išraiška įkūnija ankstyvąją sovietmečio ideologų užduotį – ugdyti kultūringą darbo žmonių laisvalaikį. Pastato erdvėje įkurtas parodų salonas, kuriame gausu unikalių žinomiausių šalies menininkų darbų.

Nepriklausomybės al. 25, Naujoji Akmenė
56.324097, 22.885330
+370 42 556 996
akmeneskc.lt

21. ŠALTIŠKIŲ MOLIO KARJERAS

Karjerai, kitaip dar vadinami lietuviškaisiais Marso kanjonais, stebina Lietuvai nebūdingu kraštovaizdžiu. Šaltiškių molio karjere galima pasijusti lyg atsidūrus kitoje planetoje, nes dėl čia esančių molio klodų karjeras įgavo rausvą spalvą. Ankstyvojo triaso laikais, prieš 250 mln. metų, čia vyrojo dykumų klimatas, o po dabartinį karjerą vaikščiojo milžiniški dinosaurai. Būtent Šaltiškių molio karjere rastos triaso geologiniame periode gyvenusių roplių – fitozaurų – fosilijos: du dantys ir dviejų žandikaulių liekanos.

BE GIDŲ LANKYMAS DRAUDŽIAMAS.

Pragalvio g. 1, Draginiai, Akmenės r.
56.169535, 22.850588
akmene.lt

22. MENČIŲ KLINČIŲ KARJERAS

Menčių klinčių karjeras traukia turistus pasivaikščioti po „neatrastąją žemę“ – būsimo ežero dugną: mat kai karjeras bus nebenaudojamas, jį užtvindys vanduo. Menčių klinčių karjere puikiai matyti iškasto karjero klinčių atodangos, vaikščiojant po karjerą galima net užmiršti, kad čia yra lygumų kraštas, kur rasti aukštesnę kalvą yra sudėtinga.

BE GIDŲ LANKYMAS
DRAUDŽIAMAS.

Menčiai, Akmenės r.
56.27543, 22.921885
akmene.lt

KITI OBJEKTAI

- Dabikinės dvaras
- Papilės beždžionių tiltas
- Energetinis širdies labirintas
- Akmenės istorinė siena
- Skulptūros „Išminčių stalas“
- Luokavos piliakalnis
- Papilės I ir II piliakalniai
- Augustaičių vandens malūnas
- Papartynės geologinė atoganda
- Purvių geloginė atodanga

Joniškio rajonas plyti Lietuvos šiaurėje, pasienyje su Latvija, kur senovėje būta dalies istorinės Žiemgalos žemių. Žiemgališkos šaknys, siejančios joniškiečius su Latvija, yra unikalus šio krašto tapatybės pamatas ir išskirtinumas. Puoselėdamas žiemgalių genties istorijos palikimą, Joniškis neretai tituluojamas dabartinės lietuviškos Žiemgalos sostine. Joniškio kraštas angažuojasi ir kaip stiprus kultūrinis, ekonominis centras, vadinantis save Šiaurės Lietuvos širdimi, nes rajono kontūras žemėlapyje ją ir primena.

TOP OBJEKTAI

..... 23. JONIŠKIO ŠVČ. MERGELĖS MARIJOS ĖMIMO Į DANGŲ BAŽNYČIA .....

Šios bažnyčios istorija prasidėjo 1536 m., kai Vilniaus vyskupo Jono iniciatyva buvo apkrikštyta dar VII a. apgyvendinta teritorija. 1901 m. bažnyčia įgijo dabartinį vaizdą ir laiptuotą kryžiaus formos planą. Ypač puošnus ir didingas bažnyčios interjeras. Jo akcentas – simetriškai išdėstyti 7 mūriniai neobarokiniai altoriai. Sienų nišose yra neobarokinės, profesionalių skulptorių sukurtos švč. Mergelės Marijos Sopulingosios, šv. Kazimiero, šv. Juozapo, Kristaus ir kitų šventųjų skulptūros, bažnyčios lubos ištaipytos bibliniais siužetais.

Bažnyčios g. 2, Joniškis
56.241486, 23.616193.

..... 24. JONIŠKIO SINAGOGŲ KOMPLEKSAS .....

Sinagogų kompleksą sudaro vasarinė Baltoji ir žieminė Raudonoji sinagogos. Raudonojoje sinagogoje atkurtas ir restauruotas unikalus interjeras – lubų puošyba, sienų tapyba, aronkodešas (hebr. šventoji skrynja), kur būdavo saugomi Toros ritiniai. Sinagogoje įrengta ekspozicija „Joniškio krašto žydų istorija ir kultūra“, reprezentuojanti Joniškio žydų bendruomenės istoriją iki Antrojo pasaulinio karo. Baltojoje sinagogoje veikia ekspozicija, kurioje moderniai perteikiama Joniškio istorinė raida, svarbiausi miesto istorijos momentai.

Rotušės g.2, Joniškis
56.240236, 23.616657
+370 426 52492, +370 652 36945
joniškiomuziejus.lt

..... 25. JONIŠKIO KREPŠINIO MUZIEJUS .....

Krepšinis Lietuvoje vadinamas antrąja religija, tačiau vietos, kur šios sporto šakos gerbėjai, sportininkai ir visi besidomintieji galėtų pamatyti žymiausias šalies krepšininčių laimėjimus, atributiką, istorines nuotraukas, ilgą laiką nebuvo, todėl 2009 m. Joniškyje duris atvėrė vienintelis Lietuvoje Krepšinio muziejus. Čia įrengtas ir specialus kambarys 1937 m. Lietuvos krepšinio rinktinės pergalei antrajame Europos krepšinio čempionate Rygoje (Latvija) pažymėti. Joniškis tada buvo pirmoji stotis, kur grįžtančią Lietuvos krepšininčių komandą gerbėjai, miesto valdžia sutiko su gėlėmis, pučiamųjų orkestro maršais, vaišėmis.

Livonijos g. 3, Joniškis
56.242406, 23.61608
+370 612 89 986 (būtina rezervacija)
FB Joniškio krepšinio muziejus

..... 26. MŪŠOS TYRELIO PAŽINTINIS TAKAS .....

Mušos tyrelio pažintinis takas, atidarytas 2015 m., yra ilgiausias žinomas pelkėse įrengtas lentų takas, įtrauktas į Lietuvos rekordų knygą. Jo ilgis – 5775,87 m. Takas įrengtas išskirtinėje gamtinėje teritorijoje – Mūšos tyrelio telmologiniame draustinyje. Šis išskirtinis Šiaurės Lietuvos gamtinis kompleksas susideda iš kelių tipų pelkių, durpynų ir šlapių miškų. Pelkė teka Mūšos ir Juodupio upės, telkšo natūralus Miknaičių ežeras ir daug mažų ežerėlių. Mūšos tyrelio pažintinį taką galima lankyti ir savarankiškai, be Žagarės regioninio parko direkcijos darbuotojų palydos.

56.219775, 23.26652
+370 671 15 033
zagare.lt

27. ŽAGARĖS OZO PAŽINTINIS TAKAS IR ŽAGARĖS II PILIAKALNIS (ŽVELGAIČIO KALNAS)

Žagarės ozas – ilgas, siauras kalvagūbris, praslinkusių ledynų suformuotas iš smėlio ir žvyro. Keliaujant šiuo 3,6 km ilgio pažintiniu taku galima pasigrožėti nuostabia gamta, stebėti paukščius, gyvūnus ar vabzdžius, pastovyklauti. Jame įrengtos pavėsinės, apžvalgos bokštai, informaciniai stendai, laužavietės, krepšinio aikštelė, paplūdimio tinklinio aikštelės, persirengimo kabinos ir kt. Viena iš Žagarės ozo tako pažintinių stotelių – Žagarės II piliakalnis, vietos žmonių vadinamas Žvelgaičio kalnu. Pasak vietos žmonių padavimų, ant piliakalnio stovėjo legendinio XIII a. lietuvių kunigaikščio Žvelgaičio pilis.

P. Cvirkos g., Žagarė, Joniškio r.
56.353511, 23.224143
+370 671 15 033
zagare.lt

28. ŽAGARĖS DVARO SODYBA IR PARKAS

Žagarės dvaro sodyba yra viena didžiausių išlikusių dvarų sodybų Lietuvoje. XVIII a. pabaigoje Rusijos carienė Jakaterina II Naujosios Žagarės dvarą padovanojo savo favoritui Platonui Zubovui, o 1858 m. dvarą nupirko kunigaikštis Dimitrijus Naryškinas. Naryškinai perstatė ir išplėtė Zubovų dvarą, pavertė jį prašmatnia angliško stiliaus rezidencija. Lygiame reljefe skleidžiasi kelios pastatų grupės: parko apsupti rezidenciniai rūmai, netoli jų – žirgyno kompleksas, atokiau šiaurės kryptimi – ūkiniai trobesiai, malūnas, dvaro darbininkų namai. Iki šių dienų išliko net 21 pastatas. Arkli-džių maniežo ir ratinės kompleksas yra labai ryškus dvaro sodybos akcentas.

Malūno g. 1, Žagarė, Joniškio r.
56.362315, 23.264539
+370 615 15592; +370 671 15033
zagare.lt

29. JAKIŠKIŲ DVARAS

Jakiškių dvaras istoriniuose šaltiniuose minimas jau nuo XVI a. pabaigos. Iki šių dienų išliko 1898 m. statyti klasicistinių bruožų 17 kambarių turintys rūmai, kurių atsiradimą inicijavo dvaro šeimininkas vokiečių Koškalis. Didieji dvaro ūkiniai pastatai sudegė per karą, išliko tik dvaro ledainė, rūsys, pastatas, kuriame buvo garinis malūnas. Dvaras nerestauruotas, vis dar autentiškas. Privatus Jakiškių dvaras žavi menininkus – čia vyksta kultūros ir meno renginiai, filmuojami filmai, o čia atvykstančius svečius pasitinka nuolatinė paveikslų paroda, suteikianti dvarui bohemiską atspalvį. Dvare renginiai vyksta net 6-iose mėnesėse.

Dvaro g. 4, Jakiškiai, Joniškio r.
56.180301, 23.53128
+370 682 57 092 (pasiteiravimui)
jakiskiudvaras.lt

AR ŽINOJOTE?

Joniškio apylinkėse žmonės garbino Perkūną, ugnį, gyvates ir kitas baltų senąsias dievybes iki pat 1536 m., kai Vilniaus vyskupas Jonas pakrikštijo vietinius ir įkūrė Joniškio parapiją.

30. JONIŠKIO ISTORIJOS IR KULTŪROS MUZIEJUS

Muziejuje, įkurtame 1989 m., veikia etnografijos, archeologijos ir sakralinės ekspozicijos, reprezentuojančios sukaupią ir saugomą Joniškio krašto istorijos, archeologijos, etninės kultūros, tautodailės ir sakralinio meno paveldą. Čia galima apžiūrėti istorinės Žiemgalos buities ir karybos relikvus, rekonstruotus žiemgalių archeologinius kostiumus bei Livonijos ordino karių šarvuotę ir ginkluotę. Muziejuje veikia šios ekspozicijos: „Joniškio krašto gyventojų verslai, amatai ir prekyba nuo V a. iki XX a. I pusės“; „Joniškio dekanato istorija ir sakralinio paveldo vertybės“ I dalis; „Joniškio dekanato istorija ir sakralinio paveldo vertybės, kryždirbių ir dievdirbių kūrybos paveldas“ II dalis; Archeologijos ekspozicija; Etnografijos ekspozicija.

Vilniaus g. 6, Joniškis
56.238889, 23.613889
+370 677 17284
joniskiomuziejus.lt

KITI OBJEKTAI

- Sofijos Kymantaitės-Čiurlionienės gimtasis namas-ekspozicija
- Stalo teniso muziejus
- Žagarės senamiestis
- Raktuvės piliakalnis (Žagarės I piliakalnis) ir Išganytojo koplyčia
- Senosios Žagarės Šv. apaštalų Petro ir Povilo bažnyčia su Barboros Žagarietės krypta
- Vandens pramogos Žagarėje

- Juodeikių Šv. Jono Krikštytojo bažnyčia ir Tėvo Stanislovo namelis
- Kalnelio Šv. Jono Krikštytojo koplyčia ir piliakalnis
- Jakiškių Šv. Ignaco Lojolos (Maironių) koplyčia
- Didžiosios Daunoravos dvaras
- Rudiškių Šv. apaštalų Pilypo ir Jokūbo bažnyčia
- Stogastulpių skverelis „Nykstančių kaimų šviesa“
- Skaistgirio basų kojų takas ir apžvalgos bokštas
- Mato Slančiausko sodyba-muziejus

Kelmės rajonas, būdamas prie istorinio Hanzos kelio, traukia lankytojus savo krašto įvairovė: nuostabiais Dubysos, Ventos ir kitų upių vingiais, tyrais ežerais, daugybe paveldo objektų. Kelmės rajone patirsite gamtos teikiamą ramybę: rajone yra net 7 draustiniai (Šilkainių geomorfologinis, Šatrijos kraštovaizdžio ir kt.) ir 4 regioniniai parkai (Tytuvėnų, Kurtuvėnų, Dubysos, Varnių), kuriuose gausu žmogaus nepalietos gamtos kampelių, unikalų gamtos paminklų.

Kelmės rajonas turi ką pasiūlyti ir kultūros mėgėjams: užburiančius klasikinės muzikos, sakralinius, liaudies meno renginius, išskirtines bažnyčias ir savitus muziejus.

TOP OBJEKTAI

31. KELMĖS DVARAS

Kelmės dvaro ansamblis – valstybės saugomas kultūros paveldo objektas, vertinamas kaip retai išlikusi baroko stiliaus Lietuvos provincijos dvaro sodyba. Iki šių dienų išlikę devyni šios sodybos dvaro laikotarpio pastatai. Kelmės dvaras – vieta, kur pirmą kartą Lietuvoje prasi-dėjo 1831 m. sukilimas.

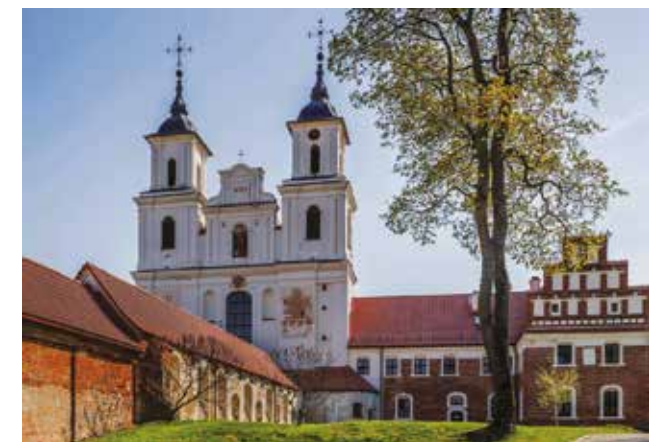
Dvaro g. 15, Kelmė, Kelmės r.
55.6383075, 22.9362963

32. TYTUVĖNŲ BAŽNYČIOS IR VIENUOLYNO ANSAMBLIS

Daugelio menotyrininkų teigimu, Tytuvėnų ansamblis yra neišsemiamas istorijos, kultūros, architektūros ir dailės paminklų lobynas. Didelę architektūrinę vertę turi Tytuvėnų bažnyčios ir vienuolyno ansamblis, pasižymintis architektūros stilių įvairove.

Maironio g. 2A, Tytuvėnai, Kelmės r.
55.5968023, 23.1987862

33. UŽVENČIO MALŪNAS

Užvenčio vandens malūno ir spirito varyklos pastatas – vienas iš buvusio Užvenčio dvaro sodybos teritorijoje išlikusių pastatų. Šiandien Užvenčio vandens malūnas prikeltas naujam gyvenimui.

P. Višinskio g. 28, Užventis, Kelmės r.
55.786211, 22.6563303

AR ŽINOJOTE?

Kražiai – rekordų miestelis: sunkiausia knyga, muilas milžinas, trečias pagal dydį akmuo apylinkėse ir kt.

34. KRAŽIŲ KOLEGIJA

Vienas istorinių paminklų čia – išlikęs buvusios jėzuitų kolegijos pastatas (XVII a. pradžia). Tai dalis kažkada Kražiuose buvusio didžiulio jėzuitų pastatų komplekso. 1616 m. jėzuitai įkūrė Kražių kolegiją, svarbiausią Žemaitijos švietimo ir religinio gyvenimo centrą. Maždaug 4 ha plote buvo pastatyti net 22 įvairios paskirties pastatai.

Kolegijos g. 5, Kražiai, Kelmės r.
55.6009889, 22.6800859

35. PALENDRIŲ VIENUOLYNAS

Palendrių Šv. Benedikto vienuolynas yra įsikūręs Palendrių kaime, Kelmės rajone. Į naująjį vienuolyną Palendrių benediktinai įsikėlė 2001 m. rudenį. Visi norintieji gali vienuolyno bažnyčioje melstis kartu su vienuoliais.

Palendrių k., Kelmės r.
55.7297619, 22.9331962

36. LAZDŲ MUZIEJUS

Kelmėje gyvenantis Mečislovas Ežerskis turi pridrožęs per 3700 lazdų. Kito tokio lazdų meistro Lietuvoje ir nerasi. Kiekviena lazda, pasak meistro, yra unikali, antros tokios nei padarysi, nei rasi. Ilgiausia Mečislovo padaryta lazda siekia 2 metrus, trumpiausia – 15 centimetrų.

Kooperacijos g. 33, Kelmė,
Kelmės r.
55.6313145, 22.9287047

37. PAKĖVIO DVARAS

Žinoma, kad šiame dvare gimė rašytojas ir tautotylininkas Liudvikas Adomas Jucevičius (1813–1846 m.). Sovietiniais metais dvaro pastatai buvo naudojami kolūkio reikmėms, rūmuose veikė mokykla.

Dvaro teritorija užima apie 40 ha plotą.

Dvaro g. 54, Pakėvis, Kelmės r.
55.682043, 22.8218614

38. Kelmė – atvira galerija

Įrodyti visiems, kad menas yra didžiausią įtaigą turinti galia, dažnai net vienintelė, galinti mažai kam žinomą miestą paversti visiems žinomą bei lankomu. Toks pagrindinis projekto „Kelmės miestas – viena didelė galerija“ tikslas sako idėjos autorius Andrius Seselskas. 550 kūrinių vienoje galerijoje. Daug, taip? Darbai pačiose netikėčiausiose vietose, pavyzdžiui: ant pastato sienos, miesto centre ant molberto, kabantys ant tilto ar net pastatyti ant užtvankos. Kelmės miesto atvira galerija atvira visą parą, visus metus. Žymiausių Lietuvos bei pasaulio menininkų kūrinių vienoje vietoje.

miestasgalerija.lt

39. ŽIRKLIŲ MUZIEJUS

Muziejaus ekspozicijoje yra apie 1800 įvairių žirklių, žnyplių, kirpyklių ir panašių įrankių, įvairių daiktų ir suvenyrų su žirkle. Tame tarpe yra žirklių, kurios pagamintos ir Lietuvoje. Daugiau žirklių pamatysite ir sužinosite apie jas atvykę į muziejų.

KITI OBJEKTAI

- Burbaičių piliakalnis
- Kubilių piliakalnis
- Pustlaukio duobė

- Pavandenės alkakalnis (Sklepakalnis)
- Svilės kryžių kryžkelė

Pakruojos kraštas – tai bendruomenių kraštas, kurių kiekviena yra palikusi savąjį išskirtinį veidą Pakruojos gyvenimo linijoje. Lietuviai, žydai, latviai, vokiečiai ir rusai sentikiai nuo amžių čia gyveno. Jų paliktais pėdsakais kviečiame pasekti keliaujant po Lietuvos šiaurę. Pakelkite gardaus putojančio pakruojietiško alaus bokalą, įsidėkite Pakruojos aukso – dolomito – gabalėlį į kišenę ir dar kartą sugrįžkite!

TOP OBJEKTAI

40. PAKRUOJO DVARAS

Pakruojos dvaro sodyba įrašyta į Lietuvos rekordų knygą kaip didžiausias iki šių dienų išlikęs dvaro pastatų kompleksas Lietuvoje (47 statiniai). Pakruojos dvare vyksta koncertai, parodos, konferencijos, siūloma įvairiausių pramogų. Čia organizuojamos edukacijos, kuriose teatralizuotai ir patraukliai supažindinama su tradiciniais amatais: pas dvaro bitininką liejamos

žvakės, atliekami dvaro ūkio darbai, kerpamos avys ir veliama vilna, galima susipažinti su kalvio amatu, svečiuojamasi pas malūnininką, dvaro šeimininkę ir patį baroną.

Karčiamos g. 9, Pakruojos k., Pakruojos r.
55.985077, 23.878640
+370 686 65 055

41. PAKRUOJO SINAGOGA

Pakruojos žydų sinagoga, pastatyta 1801 metais. 2017 m. Pakruojos sinagoga buvo restauruota ir atverta visam pasauliui. Tai vienintelė tokio puošnumo ir tokio dydžio medinė sinagoga Rytų Europoje. Nuostabiai atkurti dangaus mėlio sienų tapetai, lubose išpailę spalvoti žvėrys, o kur dar mistinis Biblijoje minimas gyvūnas Leviatanas – gyvatė, ryjanti savo uodegą. Pakelkite akis aukštyne į lubas ir išvyskite dangaus link važiuojantį traukinį! 2023 metais šalia Pakruojos sinagogos pastatyta nauja modernios architektūros apžvalgos aikštelė su vaizdu į Kruojos upę, miesto parką ir kabančius tiltus.

Kranto g. 8, Pakruojis
55.979314, 23.849788
+370 673 27 052

42. PAKRUOJO UGNIAGESIŲ DRAUGIJOS STIGINĖ

Pakruojos ugniagesių draugijos stiginė stovi centrinėje miestelio dalyje. Pakruojis daug kartų degė, todėl 1928 m., prisidėjus žydų bendruomenei, buvo pastatyta gaisrinės stiginė. Mediniame bokštelyje buvo džiovinamos gaisrininkų „rankovės“, kitose pastato patalpose laikomas inventorių. Prieš Antrąjį pasaulinį karą buvo įtaisyta ranka sukama sirena. Salė buvo apšviečiama karbido lempomis, o vėliau elektra, kurią tiekė Pakruojos dvaras, nuo 1934 m. – Maizelio malūnas. 2020 m. atnaujinus objektą, jo erdvėse įsikūrė kultūros ir menų erdvė, bei prof. Stasio Ušinsko interaktyvus memorialinis kambarys, taip pat veikia ugniagesybai skirta ekspozicija.

Laisvės a. 10, Pakruojis
55.977973, 23.850242
+370 673 27 052

43. LINKUVOS ŠVČ. MERGELĖS MARIJOS ŠKAPLIERINĖS BAŽNYČIA IR SENOSIOS REGULOS KARMELITŲ VIENUOLYNAS

Linkuvos šventovę drąsiai galima vadinti šiaurinės Lietuvos architektūros deimantu. Tokie deimantai spindi Italijoje ir Prancūzijoje, bet verčiau atvykite į Linkuvą. Galingo stoto, šiek tiek kresnoka, išskentusi keletą gaisrų, dabartinį veidą įgijusi daugiau kaip prieš 270 metų. Unikalu tai, kad bažnyčios statytojai per tiek metų nepamiršo Renesanso architektūros formų ir linijų, kurios taip gražiai atsiskleidžia šventovės fasaduose. Į bažnyčią remiasi senasis trijų korpusų karmelitų vienuolyno ansamblis. Jaukus uždaras kiemelis, senosios freskos vienuolyno koridoriuose ir kadaise čia gyvenusių vienuolių aidas. Laukiame atvykstant!

Laisvės g. 25, Linkuva, Pakruojos r.
56.084935, 23.975102
+370 673 27 052

..... 44. PPAKRUOJO KRAŠTO MUZIEJUS „ŽIEMGALA“.....

Nuostabus ir senas yra Žeimelio miestelis. LDK laikais čia buvo paskutinis sustojimas prieš išvažiuojant iš šalies ir įvažiuojant į Livonijos žemes. Žeimelyje keliautojai ir prekyviai galėdavo pernaktuoti ir išleisti pinigus kelio likoje miestelio užėgų ir karčemų. Pakruojis krašto muziejuje „Žiemgala“ sukaupia virš 6000 eksponatų, ypač stiprus yra muziejaus Archeologijos skyrius. Muziejuje daug vietos skiriama tautinių bendruomenių – žydų, latvių, rusų sentikių – veiklai nušviesti. Šalia muziejaus, miesto aikštėje yra paminklas skirtas pasaulinio garso mokslininkui, pirmajam Lietuvos fizikochemikui, atradėjui Teodorui Grotusui (1785-1822).

Vienybės a. 14, Žeimelis, Pakruojis r.
56.272630, 23.998877
+370 421 45 337

..... 45. LYGUMŲ ŠVČ. TREJBĖS BAŽNYČIA .....

Apie 1436 m. buvo pastatyta koplyčia. 1526 m. Lygumų dvaro savininkas, pastatė medinę Lygumų Švč. Trejbės bažnyčią. Apie XVII – XVIII klebonas kun. Kristupas Volfas pastatė naują medinę Lygumų bažnyčią, išsilaikiusią daugiau kaip 100 metų. 1906–1914 m., klebono kun. Jurgio Rupkos rūpesčiu ir parapijiečių lėšomis pastatyta nauja mūrinė vienabokštė, gotikinio stiliaus bažnyčia. Vietinių gyventojų pasakojimuose minima, kad statant bažnyčią 1908–1914 m. visi miestelėnai statyboms kaupė naminių paukščių kiaušinių lukštus. Lukštai – kalcio ir kreidos šaltinis, skirti įmaišyti į tuometinį jungiamąjį mišinį. 2016 m. buvo išmatuotas bažnyčios aukštis ir paaiškėjo, kad jis yra 73 metrai ir 84 centimetrai.

Sodo g. 6, Lygumai, Pakruojis r.
56.00564603469208,
23.65468078239007
+370 647 33501

.....46. ROZALIMO MIŠKO PARKAS IR ZIGMANTIŠKIŲ AKMUO SU MARIJOS PĖDA.....

Rozalimo miestelio prieigose įkurtame Rozalimo miško gamtos pažinimo ir poilsio parke įrengtas rekreacinis pėsčiųjų takas supažindina su Rozalimo pušynu, medynų įvairove, mitologine krašto istorija, kitais įdomiais objektais. Pažintinio tako ilgis – apie 4,5 km. Jis driekiasi mišku, kurio masyvas plyti nuo Rozalimo į šiaurę palei kelią Smilgiai–Pakruojis. Visame maršrute įrengta reikalinga infrastruktūra: pastatyta 18 informacinių stendų, įrengtos atokvėpiui skirtos vietos, rodyklės. Zigmantiškių akmuo yra apie 2 km į šiaurės vakarus nuo Rozalimo. Legenda pasakoja, kad piešmenims pasirodė švč. Mergelė Marija, kuri ir įmynusi šią „pėdą“ akmenyje.

Rozalimas, Pakruojis r.
55.897949, 23.87653
+370 673 27 052

AR ŽINOJOTE?

1921 m. Žeimelio gyventojai balsavo, kuriai valstybei jie norėtų priklausyti – Lietuvai ar Latvijai.

..... 47. STAČIŪNŲ VĖJO MALŪNAS .....

Malūnas pastatytas 1890 m. Sovietmečiu malūnas buvo paverstas sandėliu ir nebeatliko savo pirminių funkcijų. 2004 m. malūnas buvo restauruotas. Jis yra vienas iš nedaugelio išlikusių vėjo malūnų, kurių pirmas aukštas yra akmenų mūro su dekoru elementais, o kiti aukštai mediniai. Tai vienintelis Pakruojis rajono vėjo malūnas su vidiniu kepurės pasukimo mechanizmu. Šiuo metu Stačiūnų vėjo malūne įrengta malimo įrangos ekspozicija. Čia eksponuojamos nuotraukos iš Stačiūnų bendruomenės gyvenimo, renkami įvairūs liaudies buitės įrankiai, rengiamos kilnojamosios ekspozicijos, edukacinės programos.

Malūno g. 4, Stačiūnai, Pakruojis r.
55.939432, 23.629885
+370 601 26 501; +370 615 32 824

..... KITI OBJEKTAI .....

- Martyno Gaubo skulptūra „Pakruojis datos 1531 įamžinimas“
- Rozalimo ąžuolas
- Akmenėlių dvaras
- DiskGolfo parkas

- Lauksodžio Šv. Aloyzo bažnyčia
- Raudonpamūšio dolomitinė atodanga
- Peleniškių piliakalnis
- Gedimino Ališausko akmenų muziejus
- Senoji Ruslių sodyba

ŠIAULIŲ MIESTAS

1. Šiaulių bulvaras
2. Šv. apaštalų Petro ir Pauliaus katedra
3. Saulės Laikrodžio aikštė
4. Chaimo Frenkelio vila
5. „Rūtos“ šokolado muziejus
6. Vandos Kavaliauskienės katinų muziejus
7. Dviračių muziejus
8. Skulptūra „Geležinė lapė“
9. Paminklas lietuviškai valiutai – Centų kambarys
10. Fotografijos muziejus
11. Baltų kultūros pažinimo centras „Baltų kelias“
12. „Gubernija HUB“

AKMENĖS RAJONAS

13. Akmenės krašto muziejus
14. Kamanų valstybinis gamtinis rezervatas
15. Ventos regioninis parkas
16. Lazdynų Pelėdos memorialinis muziejus
17. Akmenės gamtos ir kultūros parkas
18. Simono Daukanto memorialinis muziejus
19. Jurakalnio apžvalgos bokštas
20. Naujosios Akmenės kultūros rūmai
21. Šaltiškių molio karjeras
22. Menčių klinčių karjeras

JONIŠKIO RAJONAS

23. Joniškio Švč. Mergelės Marijos Ėmimo į dangų bažnyčia
24. Joniškio krepšinio muziejus
25. Joniškio sinagogų kompleksas
26. Mūšos tyrelio pažintinis takas
27. Žagarės ozo pažintinis takas ir Žagarės II piliakalnis (Žvelgaičio kalnas)
28. Žagarės dvaro sodyba ir parkas
29. Jakiškių dvaras
30. Joniškio istorijos ir kultūros muziejus

KELMĖS RAJONAS

31. Kelmės dvaras
32. Tytuvėnų bažnyčios ir vienuolyno ansamblis
33. Užvenčio malūnas
34. Kražių kolegija
35. Palendrių vienuolynas
36. Lazdų muziejus
37. Pakėvio dvaras
38. Kelmė – atvira galerija
39. Žirklių muziejus

PAKRUOJO RAJONAS

40. Pakruojo dvaras
41. Pakruojo sinagoga
42. Pakruojo ugniagesių draugijos stoginė
43. Linkuvos Švč. Mergelės Marijos Škaplierinės bažnyčia ir senosios regulos karmelitų vienuolynas
44. Pakruojo krašto muziejus „Žiemgala“
45. Lygumų Švč. Trejybės bažnyčia
46. Rozalimo miško parkas ir Zigmantiškių akmuo su Marijos pėda
47. Stačiųnų vėjo malūnas

RADVILIŠKIO RAJONAS

48. Skulptūra „Skaitantis vaikas“
49. Radviliškio simbolis – garvežys
50. Burbiškio dvaras
51. Kleboniškių kaimo buitės muziejus ir vėjo malūnas
52. Baisogala
53. Šeduvos istorinės technikos muziejus
54. Šeduvos žydų istorijos muziejus „Dingęs štetlas“
55. Šiaulės žemės apžvalgos bokštas

ŠIAULIŲ RAJONAS

56. Kryžių kalnas
57. Mažesniųjų brolių ordino Lietuvos Šv. Kazimiero provincijos Kryžių kalno vienuolynas
58. Kurtuvėnai
59. Naisiai
60. Dargaičių mažasis zoologijos sodas
61. Šiaulių rajono savivaldybės etninės kultūros ir tradicinių amatų centras
62. Agailių koplyčia
63. Kurtuvėnų Šv. apaštalo Jokūbo bažnyčia
64. Kuršėnų pėsčiųjų tiltas per ventos upę

Radviliškio miestas suklestėjo nutiesus geležinkelį, o Radviliškio krašto turtingos lygumos leido plėstis ūkiams. Šiandien savam ir svečiui galima pasiūlyti originalių skonių, sveikų užkandžių ar pačių gardžiausių desertų – viskas užauginta ir pagaminta čia. Aktyvūs kultūros židiniai kviečia savus ir svečius dalyvauti renginiuose: pasigrožėti tulpių žiedais, užvertus galvas stebėti lėktuvus danguje ar sušokti Klumpakojį. Negalintiems be gamtos – pelkių ramybė ir gervių pulkai, legendomis ir padavimais apipinti rajono pilikalniai, kurių yra net 8, išskirtinės formos Arimaičių ežero vandenys.

Seni nauji skoniai, gėlių laukai ir išradingi žmonės – visa tai keliautojų ir atradėjų laukia čia: savitame ir svetingame Radviliškio rajone.

TOP OBJEKTAI

48. SKULPTŪRA „SKAITANTIS VAIKAS“

Ar tikite stebuklais? O gal turite norą? Viešosios bibliotekos vidiniame kieme lyje slepiasi skulptūra „Skaitantis vaikas“ – tai mažiausia skulptūrėlė ne tik Radviliškio mieste, bet ir šalyje, simbolizuojanti nerūpestingą vaikystę. Tikima, kad skulptūrėlė stebuklinga – patyrus jos galvą, išsipildo noras. Skulptūros autorius – radviliškietis dailininkas, skulptorius, grafikas Martynas Gaubas.

Dariaus ir Girėno g. 9, Radviliškis
55.808815, 23.538095

49. RADVILIŠKIO SIMBOLIS – GARVEŽYS

Jau daugiau nei 20 metų atvykstančius į Radviliškį traukiniu „pasitinka“ trofėjinis, 1944 m. Berlyne pagamintas garvežys. Relikvinis Radviliškio lokomotyvų depo garvežys, priklausantis vadinamajai T serijai, yra vienintelis išlikęs mūsų šalyje. Šiandien jis – iškalbingas geležinkelinių sostinė laikomo miesto simbolis. Būtent prieš pusantro šimto metų nutiesus geležinkelį miestas pradėjo sparčiau plėstis. Garvežys įrašytas į Kultūros vertybių registrą kaip turintis istorinę, techninę ir technologinę vertę.

Laisvės al. 15A, Radviliškis
55.806275, 23.536753

50. BURBIŠKIO DVARAS

Daugiau nei 500 tulpių veislių, jau ketvirtą amžių minias grožio ir gėlių mylėtojų sutraukianti „Tulpių žydėjimo šventė“, dvariškos pramogos – tai dar ne viskas, kuo gali pasigirti Burbiškio dvaras. Žinomas nuo XVI a. 1819 m. jis atiteko Baženskiams, kurie ir pastatė savitus romantizmo, istorizmo ir neogotikos stilių rūmus, primenančius tvirtovę. Naujieji savininkai sukūrė ir įspūdingą, peizažinį 28 ha ploto parką, pasižymintį išskirtine mažąja architektūra, tvenkiniais, medžių alėjomis, apžvalgos aikštelėmis ir salomis. Parką puošia Kazimiero Uliansko sukurtos pirmosios Lietuvoje Vytauto Didžiojo ir Adomo Mickevičiaus skulptūros.

Burbiškio dvare įsteigta muziejus siekiama atkurti kuo tikslesnę praeities vaizdą perteikiant senąją dvarų kultūrą. Dvaro sodybos erdvėse lankytojus pasitinka dvaro istorijos, kinkomojo transporto, senosios technikos, kambarinių augalų ir tulpių ekspozicijos.

Burbiškio k., Radviliškio r.
55.782288, 23.897691
+370 422 56 110
daugyvenesmuziejus.lt

AR ŽINOJOTE?

Burbiškio dvaras – tarsi mažieji Nyderlandai.

51. KLEBONIŠKIŲ KAIMO BUITIES EKSPOZICIJA

Ar įsivaizduojate, kaip vyksta linarovis? O kuo kvepia senovinis vaiko lopšys? Ar lengvai įeitumėte į seną trobą pro duris, kurios daug mažesnės nei šiandieninės? Šias ir dar daugiau patirčių galite išgyventi nuvykę į Daugyvenės upės slėnyje, senoje kaimavietėje, 18 ha plote, įkurtą Kleboniškių kaimo buities muziejų, į kurį iš apylinkių perkeliama XIX, XX a. pradžiai būdingi kaimų pastatai: gryčios, klėtys, pirtys, klojimai, daržinės. Šalia išlikusių atkuriamos buvusios sodybos. Siekiant atgaivinti senąjį kaimo vaizdą, 11 pastatų atkelti iš kitų vietų. Iš viso kaime yra 28 pastatai, iš jų 18 priklauso muziejui. Kaime yra 1884 m. pastatytas vėjo malūnas. Seni kaimavietės medžiai ir šiauriniai pastatų stogai teikia muziejui autentiškumo, o jo gyventojai – tikrovės kumo. Kaime rengiamos parodos, edukacinės programos, vakaronės, kviečia klojimo teatrų spektakliai, liaudiškos muzikos ir amatų, Užgavėnių šventės.

Kleboniškių k., Radviliškio r.
55.770351, 23.856069
+370 611 12 053
daugyvenesmuziejus.lt

AR ŽINOJOTE?
 Kleboniškių kaimas –
 Šiaurės Lietuvos Rumšiškės.

52. BAISOGALA

Baisogala – ramus miestas Radviliškio rajono savivaldybėje, kurio centre Baisogalos Švč. Trejybės bažnyčia (nuo 1882 m.), Lietuvos nepriklausomybės dešimtmečio paminklas ir išlikęs Baisogalos dvaro pastatų ansamblis (XIX–XX a. pradžia). Dvare įsikūręs Lietuvos sveikatos mokslų universiteto Gyvulininkystės institutas. Šeimos kavinė „Pas Zitą“ žinoma visoje Lietuvoje dėl burnoje tirpstančių desertų.

Baisogala, Radviliškio r.
55.635374, 23.732769

53. ŠEDUVOS ISTORINĖS TECHNIKOS MUZIEJUS

Kai visi svaigo nuo serialo „Černobylis“ vaizdų ir istorijos, niekas nei žinojo, nei pagalvojo, kad net keli automobiliai ekrane – iš Šeduvos atriedėjo! Šeduvos istorinės technikos muziejaus ekspozicija tikrai kaip laiko mašina – nukelia į senelių garažius, kur senos „Lada“ mašinos stovėjo ir blizgėjo. Užsienietiška prabanga, kažkada tik filmuose matyta, – taip pat atriedėjo į Šeduvą. Viena me garaže telpa ir BMW, ir Ferrari, ir sunkiasvoriai MAZ. Mobili istorinės technikos ekspozicija bet kuriuo metu gali pajudėti iš vietos; jos unikalumas – ne sustingusiuose eksponatuose, o gyvybėje. Šeduvoje eksponuojama daugiau nei 100 istorinės technikos vienetų.

Muziejus dirba šeštadieniais.
Panevėžio g. 36, Šeduva, Radviliškio r.
55.757040, 23.766273
+370 687 32 733; +370 611 12 035
retromobile.lt

54. ŠEDUVOS ŽYDŲ ISTORIJOS MUZIEJUS „DINGĘS ŠETLAS“

2025 metais Šeduvoje duris atveria pasaulinio lygio muziejus „Dingęs šetlas“. „Šetlas“ jidiš kalba reiškia miestelį. O dingusiu vadinamas todėl, kad šetluose žydų bendruomenių jau nebėra. Lietuvoje ir visoje Rytų Europoje jos sunaikintos Holokausto metu per Antrąjį pasaulinį karą. „Dingęs šetlas“ supažindina lankytojus su Lietuvos miestelių žydų istorija, kultūra, religija, kasdieniniu gyvenimu, santykiais su kaimynais, – su tuo, kas po karo visoje Rytų Europoje neteko tęstinumo. Pasakodamas apie paprastus miestelėnus, muziejus remiasi Šeduvos žydų istorijomis.

Žvejų g. 14, Šeduva, Radviliškio r.
55.747455, 23.770041
+370 698 44 091
loststetl.lt

55. ŠIAULĖS APŽVALGOS BOKŠTAS

Vakariniame rajono pakraštyje, vadinamojoje Šiaulės žemėje, tarp Šiaulėnų ir Šaukoto kalnelių, įrengtas 21 m aukščio apžvalgos bokštas. Nuo jo viršaus atsiveria Tytuvėnų regioninio parko kraštovaizdis, galima pamatyti ne tik Radviliškio, bet ir Šiaulių miesto stogus. Prie bokšto įrengtas pėsčiųjų takas, vedantis į legendomis apipintą Kudinų piliakalnį (Šiaulės kalną).

Kalnų k., Radviliškio r.
55.645492, 23.419565

KITI OBJEKTAI

- Pergalės deivės Nikės skulptūra
- Radviliškio Švenčiausiosios Mergelės Marijos Gimimo bažnyčios medinė varpinė
- Trėmimų traukinio vagonas Radviliškyje
- Lietuvos laisvės kovos sąjūdžio memorialas Minaičiuose
- Šeduvos malūnas
- Šiaulėnų krašto muziejus

Šiaulių rajonas visame pasaulyje žinomas dėl garsiojo Kryžių kalno. Piliakalnis ir jo aplinka formavosi ne vieną šimtmetį. Maldų kalnas svarbus kultūrine, istorine, sakraline, visuomenine, archeologine, nacionaline verte. Tai ne vienintelė lankytina vieta Šiaulių rajone, galinti sužavėti keliautojus. Pramogos, edukacijos, kulinarinis paveldas, turtingi kraštovaizdžiai, pėsčiųjų ir dviračių takai bei aktyvus laisvalaikis šeimoms jau ne vienerius metus pritraukia į mūsų kraštą tūkstančius keliautojų. Kviečiame atrasti piliakalnius, dvarus, zoologijos sodus, gyvenvietes ir kitus Šiaulių krašto perlus.

TOP OBJEKTAI

56. KRYŽIŲ KALNAS

AR ŽINOJOTE?

Viena iš Kryžių kalno legendų pasakoja, kad Kryžių kalno pradžia susijusi su Marijos pasirodymu vaikams 1872 m.

Maždaug 12 km į šiaurę nuo Šiaulių, atvirose laukų platybėse, stūkso garsusis Kryžių kalnas – nedidelė kalva, tankiai nusėta kryžių. Jo istorija siekia viduramžius, kai čia stovėjo medinė pilis, kronikose vadinta „Kula“, kurią 1348 m. sugriovė Livonijos kariuomenė.

Sovietinė valdžia ne kartą mėgino sunaikinti Kryžių kalną, ypač 1961 m. pavasarį, tačiau jis tapo nepalaužiamo tikėjimo ir pasipriešinimo simboliu. Kryžių kalnas dar labiau išgarsėjo pasaulyje po istorinės 1993 m. rugsėjo 7 d. popiežiaus Jono Pauliaus II viešnagės.

Domantų k., Šiaulių r.
56.01585, 23.415565
+370 413 70 860
siauliurajonas.lt

57. MAŽESNIŲJŲ BROLIŲ ORDINO LIETUVOS ŠV. KAZIMIERO PROVINCIJOS KRYŽIŲ KALNO VIENUOLYNAS

1993 m. rudenį, netrukus po savo kelionės po Lietuvą, popiežius Jonas Paulius II lankėsi Italijoje, La Vernos kalno pranciškonų vienuolyne. Jis sakė, kad Europoje yra du ypatingi kalnai – La Vernos ir Kryžių kalnas – ir tarp jų turėtų būti nutiestas dvasinis tiltas. Popiežius paragino pranciškonus pastatyti vienuolyną prie Kryžių kalno, ir šie nedelsdami atsiliepė į jo kvietimą. Pastatą, stovintį vos 300 m nuo Kryžių kalno, statyti padėjo Tokanos provincijos pranciškonai, o iškilmingas pašventinimas įvyko 2000 m. liepos 8 d.

Jurgaičių k., Šiaulių r.
56.017095612346, 23.420426845550537
+370 41 527 733
ofm.lt

58. KURTUVĖNAI

Bajoro sodybos Kurtuvėnuose būta jau XIV a. Pirmasis Kurtuvėnų dvarininkas, minimas 1495 m., Mikalojus Jaugelavičius. Paveldėjęs dvarą kaip tėvoniją M. Jaugelavičius buvo vietinės kilmės kurtuvėniškis. Yra žinoma ir apie kitus garsius dvaro šeimininkus – Kęsgailas, Nagurskius, Pliaterius-Zyberk. Kurtuvėnų dvaro pramogų kompleksas siūlo ekskursijas, edukacines programas, dviračių trasas ir kt. Lankytojai gali pasimėgauti puikiu vietiniu maistu ir tradiciniais renginiais. Kurtuvėnuose galima žavėtis išlikusiu dvaro sodybos parku, žirgynu, tvenkiniais, atstatytu mediniu barokinių formų svirnu ir ratine. 2019 m. įkurtas lankytojų centras. Įrengta ekspozicija „Kraštovaizdžio įvairovė“, kur galima susipažinti su regioninio parko gamtos ir kultūros vertybėmis, žmogaus veikla bei sužinoti, ką slepia milžinai. Ekspozicijoje gausu žaidimų, dëlionių, galvosūkių, pažintinių filmukų, galima pasiklausti ir žilabarzdžio senelio padavimų.

FB Kurtuvėnų regioninis parkas
Parko g. 2, Kurtuvėnai, Šiaulių r.
55.8267911289498, 23.049072711639383
+370 618 29 964
zemaitijosstd.lrv.lt

59. NAISIAI

Naisiuose įsikūręs vienintelis Lietuvoje Baltų dievų muziejus, kurį puošia daugiau nei 50 ažuolinių baltų dievų skulptūrų. Kiti unikalūs muziejai – Inkilų, Baltų žolynų ir Šiaulių krašto literatūros muziejus. Lankytojų laukia ir kiti objektai: Saulės aikštė, Alkos kalnas, Ugnies aikštė, Mėnulio akis, Laimės ežeras su Triušų sala ir įspūdingo dydžio Baltų arena. Naisiuose veikia „Naisių vasaros“ teatras, Ramūno Karbauskio žemaitukų žirgynas, sūpynių parkas, įvairios edukacijos ir kt.

Gėlės g. 9, Naisiai, Šiaulių r.
56.022129, 23.51400
+370 611 33 333
naisiai.lt

60. DARGAIČIŲ ZOOLOGIJOS SODAS

Alpakų ūkis-mažasis zoologijos sodas įsikūręs Dargaičių kaime, Šiaulių rajone. Tai vienas didžiausių Šiaurės Lietuvoje ir Baltijos šalyse sodų, priimančių pavienius lankytojus ir ekskursijas. Ūkio šeimininkai papasakoja apie alpakas: iš kur jos kilo, kaip atsirado Lietuvoje, kuo ypatingi šie gyvūnai, jų vilna ir jos gaminiai, kurių, beje, galima čia pat įsigyti. Ūkyje gyvena net 21 skirtinga gyvūnų rūšis: alpakos, lamos, kupranugaris, šinšilos, „Rex“ veislės triušiai, asiliukai, Kveslando salų avytės, olandų miniatiūriniai ožiukai, mažiausios pasaulyje veislės Falabelos arkliukas, afrikiniai stručiai, Jokūbo avytės, Koburgo lapinės avytės, Hailendų veislės karvutė, arabų veislės žirgas, juodnosės avys. Atvykusiems siūloma pramoga – apžvalginis skrydis lėktuvu virš Šiaulių rajono, kur išvysite Dargaičius, Gruzdžius ir kitas nepakartojamo grožio vietas.

Dargaičių k., Gruzdžių sen., Šiaulių r.

56.132807, 23.254368

+370 686 43 584

alpakuauginimas.lt; minizoo.lt

61. ŠIAULIŲ RAJONO SAVIVALDYBĖS ETNINĖS KULTŪROS IR TRADICINIŲ AMATŲ CENTRAS

Kuršėnų dvaro rūmuose ir oficine įsikūręs Šiaulių rajono savivaldybės etninės kultūros ir tradicinių amatų centras, kur vyksta gausybė veiklų: ekskursijos, degustacijos ir edukacijos. Apsilankymas praturtins ir suteiks pažinimo džiaugsmo, autentiškų žinių, atskleis jūsų kūrybiškumą, ugdydys saviraišką, padės atsipalaiduoti ir suteiks terapinį poveikį.

Ventos g. 7A, Kuršėnai, Šiaulių r.

55.999677, 22.932667

+370 41 58 34 22; +370 698 08 217

kursenuamatucentras.lt

62. AGAILIŲ KOPLYČIA

Pirmoji medinė koplyčia Agailių miške iškilo dar baudžios laikais. Žmonės tikėjo šios vietos stebuklinga galia, todėl ilgus metus čia statė kryžius. 1939 m. čia stovėjusi betoninė bažnytelė buvo padegta Antrojo pasaulinio karo metu. Vėliau atstatyta, tačiau 1974 m. sudegė nuo žaibo. 1990 m. koplyčia vėl buvo atkurta ir įtraukta į Kuršėnų kaimiškosios seniūnijos kultūros vertybių sąrašą. 2004–2005 m. bažnyčia buvo atnaujinta Kuršėnų miškų urėdijos lėšomis, o 2006 m. nutiestas pėsčiųjų takas, vedantis prie stebuklingu laikomo šaltinio.

Agailių miškas, Gedinių girininkija, Kuršėnų sen., Šiaulių r.

56.119991, 22.954859

63. KURTUVĖNŲ ŠV. APAŠTALO JOKŪBO BAŽNYČIA

Kurtuvėnų Šv. apaštalo Jokūbo bažnyčios bokštai „remia dangų“ nuo 1792 m., kai buvo baigta dešimtmetį užtrukusi šventovės statyba. Iš toli matomos baltutėlės vėlyvojo baroko stiliaus bažnyčios bokštai siekia 50 m aukštį. Virš pagrindinio įėjimo į pastatą – jos fundatoriaus grafo Jokūbo Nagurskio giminės herbas. Bažnyčios interjeras dvelkia klasicizmo santūrumu, tačiau čia galima rasti ir vėlyvojo baroko bei neogotikos elementų. Penkių altorių ir sakyklos ansamblis užbaigtas 1820 m. Šį įvykį mena paminklinė lenta, pritvirtinta ant bažnyčios pilioriaus.

Parko g. 2, Kurtuvėnai, Šiaulių r.

55.828047, 23.048167

+370 618 29 964

FB Kurtuvėnų regioninis parkas

zemaitijosstd.lrv.lt

AR ŽINOJOTE?

Kurtuvėnų Šv. apaštalo Jokūbo bažnyčios rūsiuose yra užmūryta dvylika kriptų. Manoma, kad šiame rūsyje buvo palaidoti Kurtuvėnų dvarą valdę didikai, kiti aukštuomenės atstovai.

64. KURŠĖNŲ PĖSČIŲJŲ TILTAS PER VENTOS UPĘ

Kuršėnus garsina vienas gražiausių ir ilgiausių (262 m) Lietuvoje pėsčiųjų tiltas, jungiantis miesto centrą su Kuršėnų dvaro parku. Nuo 2020 metų šis modernus tiltas traukia lankytojus ne tik nuostabiomis Ventos upės panoramomis, bet ir interaktyviais sprendimais. Jo apdaila iš ilgaamžio korteno suteikia išskirtinį dizainą. Tiltas veda į restauruotus Kuršėnų Gruževskių dvaro rūmus, kultūros centrą bei miesto parką, kuriame vyksta didžiausi renginiai.

Ventos pakrantėje įrengti pasivaikščiojimo takai, vaikų žaidimų aikštelė, lauko treniruokliai, prieplauka ir poilsio zona. Tai puiki vieta tiek ramiam poilsiui, tiek aktyviam laisvalaikiui.

Ventos g. 7E, Kuršėnai, Šiaulių r.

56.00012, 22.932819

KITI OBJEKTAI

- Grafo Zubovo dvaras (viešbutis-restoranas)
- Bubių piliakalnis
- Girnių šventkalnis
- Romos Mačienės bitininkystės ūkis „Saulės midus“

- Gruzdžių Švč. Trejybės bažnyčia (Šv. Roko atlaidai)
- Tradicinis „Naisių vasaros“ festivalis
- Kairių FOX wakepark
- „Sulčių muziejus“ Kairiuose

Šiaulių regionas kulinarinio paveldo išskirtinumu nusiteikęs nustebinti net išrankiausią skonį. Tradiciniai patiekalai ir receptai, alus „tiesiai iš bačkos“ ir iš kartos į kartą perduodamos gaminių paslaptys – pagrindiniai Saulės krašto virtuvės ingredientai.

..... ŠIAULIETIŠKI SKONIAI .....

Seniausio Lietuvoje saldinių fabriko „Rūta“ kavinėje sužinosite, kas slepiasi smaližių ir instagramerių pamėgtame šokolado burbulė, o Šokolado muziejaus degustacijose laukia itin savito skonio actekų gėrimas ar šokolado paslapčių ir romo skonių įvairovės kuriama gastracinė harmonija. Istorinės „Valerijono“ vaistinės arbatinėje susijungia tradicijos ir egzotika. Tik čia rasite jau legendiniais tapusių virtų bulvių cepelinų su avinžirnių įdaru, o jei staigmenų dar negana, paragaukite šaltibarščių su anakardžių pienu. Kelionė laiku po autentiškus XVII a. rūsius, net 7 rūšių alaus ir gardžiausios duonos giros Lietuvoje ragavimas. Kur? Kada? „Gubernijoje“ – seniausioje alaus darykloje Lietuvoje. Šiaulių bulvaro širdyje esančios „Desertų dirbtuvės“ saldumynų mėgėjus lėpina prancūziško stiliaus konditerijos šedevrais, kuriuos dekoruoti galima patiems. Bene labiausiai mitais ir legendomis apipintos žydiškos virtuvės tradicijos ir subtilybės gvildenamos išskirtinėje edukacijoje Ch. Frenkelio viloje.

visitsiauliai.lt

..... ŽEMAITIŠKI - ŽIEMGALIŠKI SKONIAI .....

Akmenės kraštas – vieta kur žemaičiai „persimaišo“ su žiemgaliais. Gidai pasakoja ypatingas istorijas – turime kuo didžiulius! O istorijas ir nuostabų kraštovaizdį geriausiai papildoma tradicinės virtuvės patiekalai. ŽEMAIČIŲ – cibulynė, kastinys su bulve, troškinti kopūstai su karka bei naminė gėra. ŽIEMGALIŲ – šmakalas, ruginių miltų kleckai bei džiovintų vaisių kompotas. Ragaukite patys ir kvieskite svečius, kad susipažintų su #AK kraštu.

Tik išankstiniai užsakymai (bent prieš 2 dienas) grupėms nuo 4 asmenų.

Respublikos g. 11A, Naujoji Akmenė
+370 685 78635

..... ŽAGARĖS KLECKAI .....

Žiemgalos krašto kulinarinio paveldo pasididžiavimo – kleckų (ruginių virtinių su lašinukais ir raugintais kopūstais), sūrio (5 rūšių), zaptės (uogienės), kumpio ir lašinių, vaisinių saldinių, miežinio naminio alaus, naminio vyno (vyšnių, obuolių, juodųjų serbentų), Žvelgaičių piliakalnio papėdės žolelių arbatos, sulos (pavasarij – šviežios, kitais metų laikais – raugintos) – edukacijos ir degustacijos. Kaina sutartinė, trukmė – iki 2 valandų.

Žagarės g. 51, Žiuriai, Joniškio r.

56.341722, 23.207889

+370 698 04 385 (Būtina rezervacija)

ziemgalospaveldas.lt

..... EDUKACINĖ PROGRAMA „VIENUOLIO PIETŪS“ .....

Įprastai vienuolynuose praktikuojamas saikas. Per pasninkus buvo atsisakoma sviesto, pieno, kiaušinių ir netgi žuvies. Vienuolyno bendruomenė visi kartu valgydavo refektorinėje salėje, turėti maisto savo celėse buvo griežtai draudžiama. Vienuolynuose pietūs būdavo iš trijų, o vakarienė iš dviejų patiekalų. Pirmasis patiekalas dažniausiai būdavo sriubas, antrasis – košė arba žuvis. Neatsitiktinai edukacinėje programoje „vienuolio pietūs“ patiekiami žuvienė ir košė.

Tytuvėnų bernardinų vienuolyno buhalterinėse knygose minima, kad vienuoliai samdydavo žveją, kuris aplinkiniuose tvenkiniuose sugautą žuvį tiekdamo vienuolyno virtuvi.

Maironio g. 2A, Tytuvėnai, Kelmės r.

55.5968023, 23.1987862

+370 672 44 199

infotytuvenai.lt

..... TRADICIJA – ŠAKOČIŲ KEPIMAS, EDUKACINĖ VEIKLA .....

Edukacijos metu svečiai turi galimybę prisidėti prie šakočio kepimo eigos. Vėliau keliauja degustuoti „Tradicijos“ kepiniai bei mėgaujasi puodeliu kavos ar arbatos. Taip pat, išvyksta namo ne tuščiomis! Pridedamas šakotis dovanų. Tai puiki proga turiningai praleisti laiką su šeima, draugais ar artimiau susipažinti su kolegomis. Šakočių kepimo edukacijos. Iki 30 žmonių. Edukacijos vedamos lietuvių ir anglų kalbomis.

Liepų g. 3, Pakruojis k., Pakruojis r.

55.99795347912843, 23.858760038142634

+370 650 44 637

FB: tradicijasakociai.edukcineveikla

.....VIDURIO LIETUVOS KULINARINIS MARŠRUTAS „SENI NAUJI SKONIAI“ .....

Gardžios uogos, naujai atrasti burokėliai, šėivamedžio gardumynai ir šventes primenantys meduoliai – iš naujo pažinkite senus skonius, keliaukite vidurio Lietuvos kulinariniu maršrutu „Seni nauji skoniai“. Čia net penkios kulinarinės stotelės ir svetingi šeimininkai, kviečiantys ragauti, atrasti ir patiems kartu gaminti.

atostogoskaime.lt/marsrutas/

.....VIENINTELIS LIETUVOJE 5 DIENAS BRANDINTAS KURTUVĖNŲ KUMPIŠ .....

Kurtuvėnų regioninio parko atliktų kraštotyrynių tyrimų metu buvo surinkti šio krašto tradicinių patiekalų receptai. Įdomiausias iš jų pasirodė brandinto kumpio receptas. Kumpį gamina smuklės „Kryžkelė“ šeimininkė, kuriai ir patikėtas šis unikalus receptas. Šis išskirtinis patiekalas yra labai sotus, ypač tinka po žygio ar ekskursijos. Kumpis patiekiamas su karšta bulve, kastiniu ir kopūstais. Kurtuvėnuose toks kumpis nuo seno būdavo ruošiamas per didžiąsias šventes. Patiekalas patiekiamas su pristatymu ir pasakojimais.

P. Višinskio g. 18, Kurtuvėnai, Šiaulių r.
55.828698, 23.049828
+370 674 01 316

.....KURŠĖNŲ VYNIOTINIS .....

Degustacijos metu susipažinsite su Kuršėnų istorija. Sužinosite, kaip gimė ir kada pradėtas gaminti pats didžiausias ir ilgiausiai Kuršėnus garsinęs ir tebegarsinantis prekės ženklas – „Kuršėnų vyniotinis“. Tai miesto vizitinė kortelė, nes su šiuo produktu jeigu ir gali kas lygintis, tai tik Kuršėnų puodai – ir tai tik ilgaamžiškumu.

Kol mėgausitės vyniotiniu, dvaro ponis ir raštininkas papasakos apie saldžiosios ir kvapniosios konditerijos istorijos užkaborius Kuršėnuose. Ragaudami vyniotinį išgirsite šmaikščių pastebėjimų apie kuršėniškių valgymo įpročius, Kuršėnų dvaro savininko J. Gruževskio valgymo dienotvarkę.

Ventos g., 7A, Kuršėnai, Šiaulių raj.
55.999677, 22.932667
+370 41 58 34 22; +370 698 08 217
kursenuamatucentras.lt

Jei norite aktyvaus, bet ramaus poilsio, rinkitės ežerus, poilsia vietas ir unikalius muziejus Šiaulių regione.

.....ŠIAULIAI – SU MEILE ŠEIMAI .....

Šiauliai – Saulės miestas, kuriame skamba juokas ir patiriamas atradimų džiaugsmas, todėl tai tikrai tinkama vieta kelienei kartu su visa šeima. Čia laukia saviti, vieninteliai Lietuvoje Šokolado, Katinų, Dviračių, Fotografijos, Telefonijos ir kiti muziejai. Šiaulių bulvare įsikūręs „gatvių zoologijos sodas“, kurio „gyventojų“ paieška visuomet yra nuotykis ir pažinimas. Miesto centre ir Talkšos ežero pakrantėje įrengtos naujos vaikų žaidimų aikštelės aidai nuo smalsių lankytojų klegesio. Prisiminti, kaip gyveno mūsų protėviai, pasinerti į šiuolaikiškų žaidimų ir atrakcijų sūkurį pakvies turistų ir miestiečių itin pamėgtas „Baltų kelio“ centras. Maudynės viename iš miesto fontanų, nuotrauka prie legendinės „Geležinės lapės“ ar tirpstančio šokolado burbulas „Rūtos“ kavinėje ilgai išliks prisiminimuose apie išvyką į Šiaulius.

visitsiauliai.lt

.....AKMENĖS RAJONO SPORTO IR SVEIKATINGUMO CENTRAS.....

Naujojoje Akmenėje veikia modernus Sporto ir sveikatingumo centras, skirtas atliepti ne tik sportininkų, bet ir rekreacinius žmonių poreikius. Komplexas turi 25 m ilgio 2 takelių baseiną, veikia sukurinės vonios, pirtys, teikiamos kitos sveikatinimo bei sporto paslaugos. Mažiesiems lankytojams įrengtas vaikų baseinėlis, nusileidimo trasa. Sveikatingumo centre veikia trys skirtingos pirtys.

Žemaitijos g. 2, Naujoji Akmenė
56,3201810, 22,8721823
+370 615 53 035
akmenesc.lt

MŪŠOS TYRELIO PELKĖS LAUMĖ

Išskirtinės, mistinės pelkės vietos, laumių vartai, apeigų ir burtų magija, įvairios dirbtuvės! Norintieji pabėgti nuo kasdienio šurmulio kviečiami miegoti pelkinio namelyje – gamtos vaizdai pro langą, lakstantys zuikiai su kurapkėmis, gervių klyksmas ir kitų paukščių giesmės džiugins širdis.

Bičiuliai 1, Joniškio r.

56.200505, 23.321848

+370 682 30 047 (Būtina rezervacija)

FB: Mūšos tyrelio pelkės laumė

TYTUVĖNŲ REGIONINIO PARKO LANKYTOJŲ CENTRAS

Tytuvėnų regioninio parko lankytojų centre galima išsamiai susipažinti su įdomiausiais parko lankytiniais objektais bei saugomomis vertybėmis, gauti informaciją apie teikiamas paslaugas, o viduje įrengtoje ekspozicijoje „Iš gervės skrydžio“ galima pamatyti filmą apie gerves, išvysti jos lizdą bei bėbro namą, išgirsti paukščių balsų, pamatyti įvairiausių daiktų, narų mėgėjų ištrauktų iš Giliaus bei Bridvaišio ežerų dugno.

Miško g. 3, Tytuvėnai, Kelmės r.

55.6008955, 23.199097

+370 427 59 031

zemaitijosstd.lrv.lt

„MARGAS PONIS“

„Margas ponis“ – nuostabi aplinka su daugybe gyvūnų ir puikia, įdomia, gražiai pritaikyta šiuolaikiško kaimo infrastruktūra. Teikiamos paslaugos: vaikų gimtadieniai, fotosesijos, jojimas gamtoje, jojimo treniruotės, švenčių su žirgais organizavimas, stovyklos.

Kruojos g. 51 a, Dvariškių k., Pakruojos r.

56.020563976712275, 23.621365128271837

+370 616 30 397

FB: margasponis

RADVILIŠKIO PLAUKIMO BASEINAS

Radviliškio plaukimo baseine laukiamas kiekvienas norintis pasportuoti, pailsėti, atgauti jėgas ar tiesiog išmokyti plaukti. Baseine daug dėmesio skiriama vaikams, jų sveikatinimui ir fiziniui parengimui. Dviejų aukštų pastate įrengti 6 plaukimo takai (kiekvienas – 25 m ilgio). Baseinas pritaikytas ir neįgaliesiems žmonėms.

V. Kudirkos g. 2, Radviliškis

55.810093, 23.546681

+370 422 66 051

radviliskibaseinas.lt

TRIUŠIŲ SALA

Naisiuose gausu pramogų visai šeimai. Šiltuoju metų laiku kviečiame aplankyti Naisių triušių salą. Atvykę rasite žmonių rankomis sukurtą dirbtinę salą, kurioje laisvai gyvena įvairių veislių triušiai: yra ir belgų milžinų, Vokietijos dėmėtųjų „drugelių“, Kalifornijos triušių, Zelandijos raudonųjų. Rato formos gyvenvietę galėsite apeiti aplink ir susipažinti su kiekvienu jos gyventoju. Šalia Triušių salos vaikai galės pasisupti sūpynių parke.

Naisiai, Šiaulių r.

56.020050, 23.498213

+370 611 33 333

naisiai.lt

VEISLINIŲ PAUKŠČIŲ IR NAMINIŲ GYVŪNŲ ZOOLOGIJOS SODAS „RAIBA PLUNKSNA“

Sodyboje gyventojų daug: nuo miniatiūrinių pelyčių iki 20 veislių vištų. Čia vykdoma švietėjiška veikla, organizuojamos ekskursijos ir parodos. Sodyboje laukia pažintis su naminiais paukščiais ir gyvūnais, poilsio zonos su suoleliais, vaikų žaidimų aikštelė, sūpynės, smėlio dėžė, ūkyje surinktų ragų kolekcija, kryželiu siuvinėtų paveikslų galerija, aksesuarai iš plunksnų, suvenyrai.

Atžalyno g. 36, Bertužių k., Šiaulių r.

55.915876, 23.393650

+370 620 88 561

Šiaulių krašto gamta skatina pasinerti į regioninių parkų ir miškų platybes, grožėtis unikaliomis gamtos vertybėmis.

VANDENS APSUPTI ŠIAULIAI

Praktiškai pačiame miesto viduryje tyvuliuoja Talkšos ežeras, kurio pakrantė pritaikyta aktyvaus laisvalaikio ir šeimų poilsio mėgėjams. Čia veikia laisvalaikio pramogų parkas, prasideda Talkšos ekologinis takas, įrengti dviračių ir pėsčiųjų takai, lauko treniruokliai, žaidimų aikštelės, paplūdimys. Netoliese Salduvės (Žuvininkų) piliakalnis, nuo kurio atsiveria visas miesto kraštovaizdis.

Šalia miesto krantus skalauja dešimtas pagal dydį Lietuvoje Rėkyvos ežeras – žvejų, nes čia visada kimba, taip pat įvairiausių poilsiautojų džiaugsmas ir prieglobstis. Smėlio paplūdimys vasarą itin populiarius, o medinis tiltas su apžvalgos aikšte – puiki vieta fotosesijai saulėlydžio fone ar tiesiog meškerei atremti. Ežerą yra pamėgę Šiaulių krašto jėgos aitvarų, burlenčių sporto entuziastai. Pakrantėje veikia net du jachtklubai, jų kapitonai supažindins su tamsių Rėkyvos vandenų paslaptimis

visitsiauliai.lt

JURAKALNIO GEOLOGINIS PAŽINTINIS TAKAS

Kviečiame pasivaikščioti Jurakalnio geologiniu pažintiniu taku. Ties Simono Daukanto muziejumi prasi-dėjęs šiuolaikiškus reikalavimus atitinkantis pėsčiųjų takas nuvingiuoja iki Jurakalnio griovos atodangos ir atragio, apimdamas Papilės I piliakalnį, apžvalgos aikštelę ir bokštą.

Papilė, Akmenės r.

Tako pradžia: 56.15147, 22.78789

Tako pabaiga: 56.14468, 22.7831

VILNIAUS UNIVERSITETO ŠIAULIŲ AKADEMIJOS BOTANIKOS SODAS

4600 rūšių ir veislių augalų, kuriems pražydus nuo sodo grožio gali apsalti širdis. Nors kalnų ir neturi-me, šiame botanikos sode yra didžiausia ir gausiausia Baltijos šalyse kalnuose augančių augalų kolekcija iš viso pasaulio – miesto pasididžiavimas!

Galima susipažinti ne tik su atskirais augalais, bet ir pamatyti jų bendrijas, artimas natūralioms. Botanikos sode vyksta pažintiniai ir mokomieji seminarai, edu-kaciniai užsiėmimai, šventės, koncertai.

Paitaičių g. 4, Šiauliai

55.932808, 23.283203

+37065993748

sa.vu.lt/bs

SKAISTGIRIO POILSIO ZONA IR APŽVALGOS BOKŠTAS

Pačiame Skaistgirio miestelio centre, ant kalvos įrengtoje poilsio zonoje, rasite nemokamą basų kojų taką, įvairių paukščių skulptūras, vaikų žaidimo aikš-tes bei apžvalgos bokštą, nuo kurio atsiveria Žiem-galos lygumos ir greta esantys dolomito karjerai.

Draugystės g., Skaistgirys

56.303688, 23.381963

visitjoniskis.lt

KRIAUCIAUS AKMUO

Kriaučiaus akmuo guli plyname ariamame lauke, prie Kražių-Jauniškės kelio, beveik ant aptakios 157 m aukščio kalvos viršaus. Šis riedulys yra trečias pagal dydį Lietuvoje. Riedulio ilgis – 7,84 m, plotis – 7,65 m, aukštis – virš 4 m, didžiausia horizontali apimtis – 23,2 m. Šis riedulys (tiksliau – virš žemės paviršiaus iš-sikišusi nedidelė viršutinė jo dalis) vietos gyventojams buvo seniai žinomas. Tačiau tik 1974 m. čia dirbę me-lioratoriai pirmąkart buldozeriu išstumdė žemę ir pla-čiau atidengė riedulio nugarą. 1989 m., panaudojus iš Mažeikių naftos gamyklos pasiskolintus skriemulių blokus su rankos storumo lynais ir dviem į žemę įka-samais inkarais, pavyko riedulį ištempti į paviršių ir nuvilkti iki artimiausios Vileikių kaimo kalvelės.

Vileikių k., Kelmės r.

55.5455235, 22.7588868

..... KABANTYS PAKRUOJO TILTAI, MIESTO PARKAS IR SAKURŲ SODAS .....

1974 m. Kruojos slėnyje įkurtas 14 ha miesto parkas – renginių ir poilsio vieta. 1987 m., surengus respublikinį medžių drožėjų plenerą, parkas pasipuošė medžio skulptūromis. Aplankykite nuostabų Kruojos upės slėnį, pasivaikščiokite jos krantus jungiančiais kabančiais tiltais. Šie Pakruojos tiltai priskiriami prie gražiausių ir įdomiausių kabančių tiltų Lietuvoje. Kviečiame atvykti į Pakruojos parką gegužės mėnesį ir pasigrožėti japoniškų sakurų žydėjimu.

Pakruojis**55.980802, 23.849302****+370 673 27 052**

..... DIDYSIS TYRULIS (TYRULIŲ PELKĖ) .....

Didysis tyrulis sudomins tuos, kurie nori tikrai natūralios gamtos, ramybės, o gal ir netikėtų iššūkių. Tyrulių pelkė yra didžiausias išeksplatuotas pelkinis kompleksas šalyje su kadaise buvusia didžiausia šalies žemapelke. Šiuo metu skirtingose buvusio durpyno dalyse randama kiek daugiau nei 30 į Lietuvos raudonąją knygą įrašytų paukščių rūšių, iš kurių 24 peri. Turistams ir gamtos mylėtojams įrengtas pažintinis takas leistų geriau pažinti laukinę gamtą, tačiau ir senieji keliai tinkami vaikščiavimams ir gamtos stebėjimui.

Tyruliai, Radviliškio r.**55.771491, 23.315593**

..... GIRNIKŲ ŠVENTKALNIS .....

Girnikų mitologinis kalnas – viena vertingiausių ir lankomiausių Kurtuvėnų regioninio parko išskirtinių vertybių su populiariausia regioniniame parke apžvalgos aikšte. Tai aukščiausia kalva Šiaulių rajono teritorijoje (183,4 m), nuo kurios atsiveria Kurtuvėnų regioninio parko, Žemaitijos aukštumų, Šiaulių, Kuršėnų, Kurtuvėnų panorama. Girnikų šventkalnis padavimuose menamas kaip milžinų motinos Kurtuvės kapas, kaip kalnan prasmegusios bažnyčios kalnas, turintis akmenį kalno viršūnėje, ant kurio degusi šventoji ugnis. Kalnas buvo trijų baltų genčių – žemaičių, kuršių ir žiemgalių – jungtis.

Girnikai, Šiaulių r.**55.863742, 23.034096****zemaitijosstd.lrv.lt**

Atsikratykite kasdienės rutinos ir pakeiskite nuolat supančią aplinką – Saulės kraštas turi puikų pasiūlymą: pakeisk automobilį į dviratį ar žirgą, kompiuterį – į baidarės irklą, o mobilųjį telefoną – į meškere.

..... „UNIQA“ ARENA .....

Arena apjungia 10 sporto šakų ir sporto aistruolių po vienu stogu. 4500 m² plote sportuoja tinklinio, krepšinio, salės futbolo, skvošo, padelio teniso, paplūdimio tinklinio, paplūdimio regbio ir paplūdimio teniso, badmintono, stalo teniso profesionalai ir mėgėjai. Čia taip pat įsikūręs 800 kv. m. batutų parkas, baras „Bravo bar“.

Išradėjų g. 14, Šiauliai**55.911920, 23.305695****+370 636 91 111****uniqaarena.lt**

..... PRAVĖDINKITE GALVAS SU KETURRAČIAIS .....

Keturratis, tai puiki pramoga, bet koku oru ir visais metų laikais, kai norisi ištrūkti iš kasdienybės ir patirti kažką ypatingo. Tad nepraleisk progos pravedinti galvos ir suplanuok savo nuotykį su MK QUAD POWER jau dabar! Pramogos metu bus važinėjama įvairiais keliais, priklausomai nuo pasirinkto maršruto.

Daubiškiai, Akmenės r.**56.1394213288008, 22.794952472342644****+370 604 43 195**

LAISVALAIKIO PRAMOGŲ PARKAS „MARIONETTE“

Atrask nuotykių pilną „Marionette“ pramogų parką – bene mėgstamiausią vandens pramogų ir laisvalaikio vietą Šiauliuose! Čia dažnai vyksta įvairūs renginiai, organizuojami dideli koncertai, įspūdingi šokių, bei muzikos vakarai. Vasarą jūsu lauks vandenlentės, irklentės, vandens dviračiai, katamaranas, skanus maistas, nepamiršamos emocijos ir kitos pramogos. Žiemą – plūduriuojančios pirtys Talkšos ežere suteiks nepamirštamų įspūdžių!

Žvyro g. 34A, Šiauliai
55.930013, 23.329414
+370 607 65363
marionette.lt

VANDENS PRAMOGOS ŽAGARĖJE

Pasigrožėti Žagarės ozo panoramomis šiltuoju sezonu galima ir plaukiojant Žvelgaičio tvenkinyje. Čia nuomosios irklentės (SUP), baidarės, kanojos, valtys, vandens dviračiai, o mėgstantieji karštą garą galės išsiperti plaukiojančioje pirtelėje.

P. Cvirkos g., Žvelgaičiai, Joniškio r.
56.351269, 23.224624
+370 671 93 930
FB: Vandens Pramogos Žagarės Ežere

VANDENS TURIZMAS DUBYSOS IR KRAŽANTĖS UPĖMIS

Dubysa – viena gražiausių Lietuvos upių ir populiariausių vandens turizmo trasų. Vaizdingas stačiašlaitis Dubysos senslėnis, pakrantėse rymantys piliakalniai, natūralios alpinės pievos, šlaitais srūvančių intakų gurgenimas, apsistoti tinkamos stovyklavietės ir kaimo turizmo sodybos sukuria poilsiuoti tinkamą atmosferą. Maršruto pradžioje ir pabaigoje įrengtos stovyklavietės su pavėsinėmis, laužavietėmis ir kt.

Maršruto pradžia: Maironių k., Kelmės r.
55.591109, 23.074233
Maršruto pabaiga: Padubysio k., Raseinių r.
55.400974, 23.245054

DVIRAČIŲ NUOMA PAKRUOJYJE

Kviečiame po Pakruojos kraštą keliauti dviračiu! Pakruojos verslo informacijos centras, teikia dviračių nuomos paslaugą.

V. Didžiojo g. 94, Pakruojis
55.980258034718226, 23.855717411224635
+370 673 27 052
pakruojovic.lt

PAEŽERIŲ POILSIO AIKŠTELĖ IR LAIČIŲ II TVENKINIO PABLŪDIMYS

Paežerių poilsio aikštelė įsikūrusi šalia Rozalimo miško parko. Ši vieta vasarą traukia turistus, naujai įrengtu pablūdimiu, suoliukais ir pikniko vietomis. Šalia pablūdimio yra erdvi automobilių stovėjimo aikštelė. Tai puikus pasirinkimas mėgstantiems poilsį gamtoje.

Paežeriai, Pakruojos r.
55.922589012521

ŠIAULĖS ŽEMĖ

Legendomis apipintos Šiaulės žemės išsiskiria savo reljefu – keliaudami vingiuosite atviromis, vaizdingomis vietomis, aplankysite Diktariškių ir Šiaulėnų dvarus, Šiaulės apžvalgos bokštą, Kudinų piliakalnį, poilsio aikštelę – puiki vieta piknikui, o dviračių entuziastai čia gali išbandyti dvi trases: ilgesnioji trasa, apimanti 17 km, žymima geltona spalva, trumpesnė – 15 km, žymima violetine spalva.

Kalnų k., Radviliškio r.
55.645497, 23.419216

STOVYKLAVIETĖ „ŠILELIS“

Stovyklavietė „Šilelis“ jauki gamtos oazė, įsikūrusi prie vaizdingo pušyno ir Ventos upės vingio. Čia galite pabėgti nuo kasdienio šurmulio, mėgautis ramybe ir aktyviu poilsiu gamtoje. Stovyklavietėje jūsu laukia specialiai pritaikytos laužavietės, šašlykinė, jauki įstiklinta pavėsinė ant upės kranto bei daugybė pramogų: šratasvydis, plaukimas baidarėmis, futbolo ir tinklinio aikštelės. Taip pat galėsite išbandyti disk golfą, stalo tenisą ir stalo futbolą. Po aktyvios dienos atsipalaiduokite jacuzzi lauko kubile po atviru dangumi. Stovyklavietė „Šilelis“ – puiki vieta šeimos poilsiui, draugų susibūrimams ir nepamirštamiems nuotykiams gamtoje!

Šileliai 1A, Šilelių k., Kuršėnų kaimiškoji sen., Šiaulių r.
55.96653, 22.94471
+370 601 98 753 (Būtina rezervacija)
sileliai.lt

Nuo rankdarbių iki kulinariinių eksperimentų, nuo edukacijų autentiškose erdvėse iki mokymų po atviru dangumi. Išmokti, išbandyti ir patirti kviečia Šiaulių regionas.

.....KŪRYBINĖS PATIRTYS ŠIAULIUOSE .....

Ko išmoksi, ant pečių nenešiosi – tad kviečiame išbandyti įvairias edukacijas Šiauliuose! Odininkystės tradicijų puoselėtojai Ch. Frenkelio vi-loje išmokys pasigaminti odinę apyrankę – apvyda-mos žmogaus riešą, jos gali ne tik apsaugoti žmogų nuo blogos akies, bet ir suteikti jam jėgų ir energijos. Fotografijos muziejuje išmoksime fotografuoti be ka-meros – netikite? „Valerijono“ vaistinėje su specia-lis-to pagalba pasigaminsite unikalų natūralios sudėties kre-mą – jaunystės eliksyrą. „Rūtos“ šokolado muzie-jaus dirbtuvėse tapsite šokolado meistras. Ir tai dar ne viskas – muziejai, kavinės, salonai siūlo išbandyti daugiau negu 100 edukacinių programų.

visitsiauliai.lt

.....DINOZAUŲ BEIEŠKANT.....

Edukacija susideda iš dviejų dalių teorinės ir praktinės. Teorinėje dalyje trumpai susipažinsite su Ventos krašto gamta ir geologija, o taip pat su istorija. Praktinės dalies metu vykstame į Papartynės geologinę atodanga (15 km nuo Ventos) kur apie vyksta susipažinimas su populiariausiomis fosilijomis ir jų paieška (kasimas atodangoje ir atpažinimas). Rastas fosilijas – iš tų laikų, kuomet gyveno dinosaurai – galima pasiimti su savimi, tai yra pats geriausias suvenyras iš Akmenės krašto.

Ventos g. 30A, Venta, Akmenės r.
56.1895494, 22.6812951
+370 425 55 220
ventosparkas.lt

.....ŽAGARĖS LĖLIŲ NAMAI .....

Lėlių namuose vykstančiose dirbtuvėse susikursite savo lėlę, suvenyrinę mitinę būtybę, išgirsite įdomių pasakojimų apie Raktuvės pilia-kalnį, Žvelgaičio kalną, senovės dievus, raganas, jų talismanus ir ženklus. Kaliausės Žagarėje turi savo namus – Kaliausių fabrikėlį tautodailinin-kės Aušros Petrauskienės sodyboje ant Švėtės upės kranto.

Vilniaus g. 6, Žagarė
56.360595, 23.255237
+370 612 85 668 (būtina rezervacija)
ausratoys.blogspot.com

.....ŽEMAITIŠKA VAKARUŠKA .....

Žemaičiai nuo seno garsėjo savo papročiais, dainomis, muzika ir kalba. Bene labiausiai nuo kitų regionų Žemaitija išsiskiria vaišingumu ir linksmybėmis. Todėl Žemaitijoje itin populiarios buvo vakaruškos.

Edukacijos metu visi kviečiami į tikrą žemaitišką vakarušką, kur bus pasakojamos įvairios istorijos, padavimai, smagūs nutikimai, žaidžiami žaidimai, rateliai, bus šokama, dainuojamos dainos, grojama liaudies instrumentais, ragaujama žemaitiško kastinio su bulvėmis, užsigeriant žemaitiška gira.

Edukacinė programa užsakoma iš anksto.

Kolegijos g. 5, Kražiai, Kelmės r.
+370 616 06 043, +370 674 98 827
55.6009889, 22.6800859

.....[KVĖPK UŠINSKO] .....

Pažintinė – motyvacinė edukacija „[kvėpk Užinsko“! Akmenėlių dvaras kviečia populiarinti Sta-sį Užinską kaip pavyzdį jaunimui ir auklėti juos pasididžiavimo kraštiečiu dvasioje. Kokybiškas ir profesionalus informacijos pateikimas – mūsų prioritetas!

Petrašiūnų g. 6, Akmenėlių k., Pakruojo r.
56.00950932142042, 23.905096555694552
+370 682 27 676
FB: AkmeneliuDvaras

.....ŠEIVAMEDŽIO SKANUMYNŲ DIRBTUVĖS.....

Sodybos šeimininkė atskleis paslaptį, kaip baltą kvapnų šeivamedžio žiedą paversti itin skaniu ir sveikėsiu gardumynu iš gamtos. Sodyboje augantys šeivamedžiai kasmet apdovanoja smulkiais aromatingais žiedais. Tuomet iš jų ruošiami ne tik sveikatinanti arbata, bet ir natūralus sirupas, kuris virsta gardžiais guminukais, gėrimais, ir net ledais ir kitais skanumynais. Dirbtuvės skirtos visiems – dideliems ir mažiems (nuo 4 m. amžiaus). Dalyvių skaičius – nuo 10 žmonių. Edukacijos-degustacijos trukmė 1,5–2 val.

Panekelpių k. 1, Radviliškio r.

55.587992, 23.865550

+370 614 56 637

FB: panekelpiai

.....SENOVINIŲ MEDUOLIŲ KEPIMAS.....

Už gerus darbus – meduolis, už blogus – botagas! – sakydavo žmonės. Meduolis buvo didžiausias apdovanojimas, todėl jį taip kruopščiai gamino ir puošė. Edukacijoje pasakojama apie kulinarinį paveldą, prieskonius, dalyviai įgyja patirties formuojant ir dekoruojant meduolius.

Edukacijos trukmė: 1–2 val. Edukacijos organizuojamos visus metus. Galimos ir išvykstamosios edukacijos.

Dalyviai: nuo 20 žmonių, minimalus dalyvio amžius nuo 4 metų.

Kėdainių g. 32, Skėmių k., Radviliškio r.

55.567136, 23.763112

+370 610 08 417

.....PABĖGIMO KAMBARYS.....

Kurtuvėnų dvaro svirne įrengtas pabėgimo kambarys. Šis žaidimas skirtas tiems, kurie mėgsta gamtą ir istoriją. Komandinis darbas, logika ir pastabos bus pagrindiniai tikslai siekiant sėkmės. Žaidimo tikslas išgelbėti dvaro augalus nuo išnykimo. Dalyviai, ne tik smagiai praleido laiką, bet ir sužinojo įdomių faktų apie vietinę augaliją, regioninio parko vertybes. Tai puiki vieta praleisti laiką kitaip, išbandyti savo sumanumą. Po pačio kambario lankytojai kviečiami lauko sensorinėje erdvėje, kurioje galite pasinėsti į gamtos patyrimą per jausmą. Lankytojai gali ne tik smagiai praleisti laiką, bet ir pažinti Kurtuvėnų dvaro sodybą. Tai puiki galimybė tiek šeimoms, tiek draugų grupėms patirti kažką naujo ir prasmingo.

Parko g. 2, Kurtuvėnai, Šiaulių r.

55.8267911289498, 23.049072711639383

+370 618 29 964

**FB: Kurtuvėnų regioninis parkas
zemaitijosstd.lrv.lt**

Šiaulių renginių kaleidoskopas spalvingas. Analogų Baltijos šalyse neturintis „Runway Run“ bėgimas balandžio mėnesį – žmogaus ir naikintuvo „kova“. Ryškiausiomis šviesomis šviečia „Šiaulių naktys“. Miesto gimtadienis „Šiaulių dienos“ rugsėjį miestelėnus ir svečius kviečia į koncertus po atviru dangumi. Tarptautinis folkloro festivalis „Saulės žiedas“ vyksta kas antri metai, užpildydamas miesto erdves liaudies muzika ir šokiais. Ch. Frenkelio vilos vasaros festivalis jau atrado savo klausytoją – tarp rožių žiedų skamba ir sakartvelų vyrų balsai, ir operų arijos. O „Big band festival“ vasarą miestą drebbina trimitų garsais.

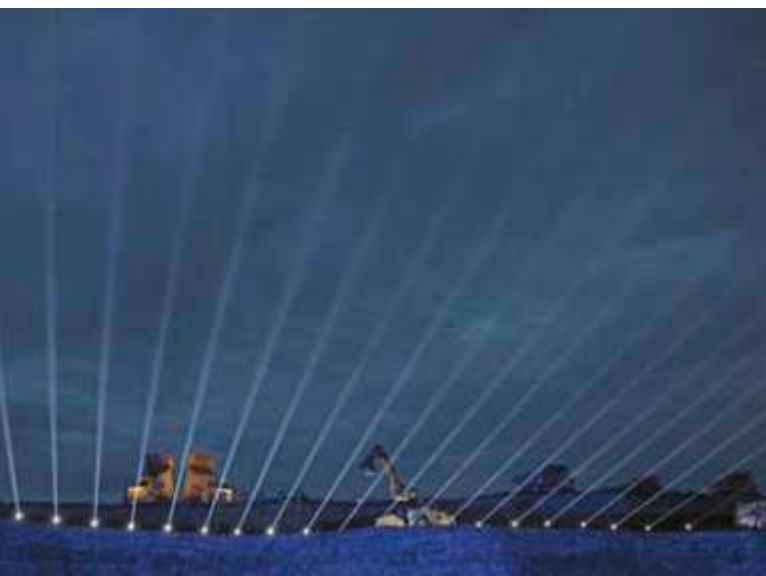

Pažinti Šiaulių kraštą galima ir dalyvaujant įvairiuose krašto renginiuose, festivaliuose, tradicinėse šventėse. Melomanai nepraleidžia muzikinių įvykių. Kražių festivalyje susitinka muzika, pokalbis ir teatras. Klasikinės muzikos gerbėjai renkasi į Tytuvėnų vasaros festivalį.

Norintieji atrasti teatrą kitokiose erdvėse atvyksta į Kurtuvėnų klojimo teatrų festivalį.

Tikintieji nepraleidžia Kryžių kalno atlaidų, o šeimos mėgaujasi laiku, praleistu šeimų festivalyje Naisiuose.

Norintiems išvysti kaip susipina senosios tradicijos su šiuolaikinėmis tendencijomis kviečiame apsilankyti nuo 1972 m. organizuojamame „Akmenės smuikelyje“.

Šiaulių krašto dvaruose renginių taip pat netrūksta – pavasarį, žydint- tulpoms, visų akys krypta į Burbiškio dvarą, o vasarą vykstantis gėlių festivalis Pakruojo dvare nusteina kūrėjų išmone ir spalvomis.

Žagarės vyšnių festivalis – vienas šiauriausių festivalių Lietuvoje. Jo programoje numatyti ne tik koncertai, pramogos, bet ir gražiausios kaliausės rinkimai. Šimtai Žagarės gyventojų su kurtų kaliausiu puošia kiemus ir gatves.

TURINYS

TOP OBJEKTAI

ŠIAULIŲ MIESTAS	4
AKMENĖS RAJONAS	12
JONIŠKIO RAJONAS	16
KELMĖS RAJONAS	20
PAKRUOJO RAJONAS	24
ŠIAULIŲ REGIONO ŽEMĖLAPIS	28
RADVILIŠKIO RAJONAS	30
ŠIAULIŲ RAJONAS	34

PASIŪLYMAI KELIAUTOJAMS

KULINARINĖS TRADICIJOS	38
POILSIS SU ŠEIMA	41
GAMTOS TURTAI	44
AKTYVIOS PRAMOGOS	47
IŠSKIRTINĖS EDUKACIJOS	50
ŠIAULIŲ KRAŠTO RENGINIAI	53

LEIDINĮ PARENGĖ:

Šiaulių turizmo informacijos centras, Akmenės rajono savivaldybė, Joniškio turizmo ir verslo informacijos centras, Kelmės turizmo ir verslo informacijos centras, Pakruojo verslo informacijos centras, Radviliškio turizmo informacijos centras, Šiaulių rajono turizmo ir verslo informacijos centras, Tytuvėnų „Piligrimų centras“, Kražių M. K. Sarbievijaus kultūros centras.

VIRŠELIO NUOTRAUKŲ AUTORIAI:

V. Anužis, M. Bajelytė-Ražauskienė, L. Mereckis, S. Mikutis, V. Ripinskas, K. Zavadskis, Akmenės krašto muziejaus archyvas.

NUOTRAUKŲ AUTORIAI:

A. Alimov, E. Aleksandravičienė, D. Ančerevičius, V. Anužis, P. Bernotas, I. Berštienė, L. Bimbirienė, N. Bronušas, A. Dyglis, J. Dunauskas, M. Dvaronaitis, T. Eitutis, R. Jakaitis, S. Jankauskas, N. Jasudas, A. Jermuts, S. Kazlauskas, G. Kinderienė, M. Krauzas, A. Kučas, A. Lemežytė, V. Mankus, Z. Medžidovas, D. Mereckis, S. Mikutis, R. Parafinavičius, A. J. Pašuškevičius, L. Pčelincevaitė, A. Petrauskienė, V. Pėželis, L. Prascevičiūtė, B. Povilionienė, V. Ripinskas, Z. Ripinskas, E. Rudys, I. Sapožnikovas, R. Serva, L. Simaitis, K. Šapytė, E. Tamošiūnas, R. Tarzumanov, J. Vapsva, A. Vasiliūnas, J. Vyšniauskas. Akmenės krašto muziejaus, Akmenės rajono savivaldybės, Akmenės rajono sporto ir sveikatingumo centro, Akmenėlių dvaro, ARSA, „Bad Monkey Studio“, „FotoManLV“, Foto studijos „Atvaizdas“, Jakiškių dvaro, Joniškio turizmo ir verslo informacijos centro, Joniškio rajono savivaldybės, „Karjerai.lt“, Kražių M. K. Sarbievijaus kultūros centro, Kelmės turizmo ir verslo informacijos centro, Kurtuvėnų regioninio parko centro, Laisvalaikio pramogų parko „Marionette“, Pakruojo verslo informacijos centro, „RAndphoto“, „Rūtos“ šokolado muziejaus, Radviliškio turizmo informacijos centro, Rozalimo seniūnijos, Šiaulių „Aušros“ muziejaus, Šiaulių turizmo informacijos centro, Šiaulių rajono turizmo ir verslo informacijos centro, Tytuvėnų „Piligrimų centro“, Tytuvėnų regioninio parko lankytojų centro, „Uniq“ arenos, Vandos Kavaliauskienės Katinų muziejaus, Ventos regioninio parko, viešbučio „Naujoji Akmenė“, Žagarės regioninio parko archyvai.

VISIT ŠIAULIAI

ŠIAULIŲ TURIZMO
INFORMACIJOS CENTRAS
visitsiauliai.lt

AKMENĖS
RAJONO SAVIVALDYBĖ
akmene.lt

JONIŠKIO TURIZMO IR
VERSLO INFORMACIJOS
CENTRAS
visitjoniskis.lt

KELMĖS TURIZMO IR VERSLO
INFORMACIJOS CENTRAS
infokelme.lt

KRAŽIŲ MOTIEJAUS KAZIMIERO
SARBIEVIJAUS KULTŪROS CENTRAS
kraziai.lt

Pakruojis
verslo informacijos centras

PAKRUOJO VERSLO
INFORMACIJOS CENTRAS
pakruojovic.lt

RADVILIŠKIO TURIZMO
INFORMACIJOS CENTRAS
inforadviliskis.lt

ŠIAULIŲ RAJONO TURIZMO IR
VERSLO INFORMACIJOS CENTRAS
siauliurajonas.lt

TYTUVENŲ
PILIGIMŲ CENTRAS
infotytuvenai.lt

**ŠIAULIŲ
REGIONO
GIDAS**